

oxf. 91

e-218
dupl

NAVODILA ZA IZDELAVO VREDNOTENJA GOZDNEGA PROSTORA

PREDLOG PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA
PROSTORA

/ZA POTREBE PROSTORSKEGA VIDIKA
DRUŽBENIH PLANOV/

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO - LJUBLJANA

812 - 2

Direktor:
Marko KMECL, dipl.ing.

Nalogo je naročila in financirala

SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA GOZDARSTVO
SR SLOVENIJE

Nalogo so izdelali:

2. Ivan SMOLE, dipl.ing.

1. Ivan ŽONTA, dipl.ing.

tipkanje:

Mojca HREN-ŠENK

kopiranje:

Jože BRLAN

Ljubljana, april 1982

V S E B I N A

Stran:

I.	NEKATERE NAJPOMEMBNEJŠE ZAKONSKE OPREDELITVE O PROSTORSKEM VIDIKU DRUŽBENEGA PLANIRANJA IN PLANA	1
II.	PREGLED OSNOVNIH KARTOGRAFSKIH GRADIV IN OCENA NJIHOVE UPORABNOSTI	19
III.	TEORETIČNA IZHODIŠČA ZA VREDNOTENJE GOZDNEGA PROSTORA	23
IV.	SHEMA IZDELAVE PREDLOGA PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA PROSTORA	24
V.	VREDNOTENJE GOZDOV PO VAROVALNEM POMENU KARTA 1.	26
VI.	VREDNOTENJE GOZDOV PO LESNOPROIZVODNEM POMENU KARTA 2.	30
	LEGENDA GOZDNIH ZDRUŽB S KATEGORIZACIJO PO VAROVALNEM IN LESNOPROIZVODNEM POMENU	34
VII.	VREDNOTENJE STANJA SESTOJEV PO GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTIH - KARTA 3	37
VIII.	BARVNE LEGENDE ZA IZDELAVO KART	40
IX.	POSTOPEK ZA IZDELAVO SINTEZE VREDNOTENJA GOZDNEGA PROSTORA - PREDLOG PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA PROSTORA	46
X.	VZORCI KART ZA IZDELAVO SINTEZE VREDNOTENJA GOZDNEGA PROSTORA - PREDLOG PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA PROSTORA	50

I. NEKATERE NAJPOMEMBNEJŠE ZAKONSKE OPREDELITVE (členi, točke, alineje, odstavki) O PROSTORSKEM VIDIKU DRUŽBENEGA PLANIRANJA IN PLANA

Z družbenim planiranjem delavci, delovni ljudje in občani zavestno in organizirano usklajujejo odnose v družbeni reprodukciji ter usmerjajo družbeni (gospodarski, socialni in prostorski) razvoj v skladu s skupnimi interesi in cilji vseh udeležencev planiranja, upoštevajoč enotni jugoslovanski trg ter zakonitosti razvoja samoupravne socialistične družbe in socialistične blagovne proizvodnje.

V procesu družbenega planiranja ima pomembno vlogo metodologija planiranja, s katero se zagotavlja znanstvene in strokovne osnove za dinamično usklajevanje blagovnih in denarnih tokov družbenega proizvoda v družbeni reprodukciji. Z enotno metodologijo zagotavljajo delavci in delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih enotnost v procesu planiranja v vseh treh njegovih fazah (pri pripravljanju, sprejemanju in uresničevanju).

Izvršni svet Skupščine SFR Jugoslavije in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sta v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Jugoslavije in Gospodarsko zbornico Slovenije ter Zvezo sindikatov Jugoslavije in Zvezo sindikatov Slovenije s posebnima odlokoma predpisala obvezno enotno metodologijo in obvezne kazalce, Zvezni zavod za družbeno planiranje in Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje pa sta pripravila ustrezno navodilo za uporabo teh kazalcev.

Objavljena je posebna publikacija "Družbeno planiranje" (Zavod Uradni list SR Slovenije, Ljubljana 1980), ki je hkrati strokovni pripomoček za vse nosilce družbenega planiranja pri pripravljanju, sprejemanju in uresničevanju planov.

Z namenom, da bi bil nosilec planiranja pri pripravljanju, sprejemanju in uresničevanju planov omogočen boljši vpogled v celotno enotno obvezno metodologijo in obvezne enotne kazalce razvoja, je v tej publikaciji objavljen razen republiškega zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije tudi združen tekst odloka o obvezni enotni metodologiji in minimumu obveznih enotnih kazalcev, ki ga je izdal Izvršni svet Skupščine SFR Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št.27/79) in odloka o obvezni enotni metodologiji in obveznih enotnih kazalcih, ki ga je izdal Izvršni svet Skup-

ščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št.27/79) ter združen tekst navodila za uporabo minimuma obveznih enotnih kazalcev (Uradni list SFRJ, št.52/79) in navodila za uporabo obveznih enotnih kazalcev (Uradni list SRS, št.31/79).

ZAKON O SISTEMU DRUŽBENEGA PLANIRANJA IN O DRUŽBENEM PLANU SR SLOVENIJE

1. Splošne določbe

1. člen

(1) Z družbenim planiranjem v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih zagotavljajo delavci in delovni ljudje, organizirani v samoupravno združenem delu v razmerah ekonomskih zakonitosti socialistične blagovne proizvodnje in enotnega jugoslovanskega trga:

- ekonomsko in družbeno kontrolo nad celoto družbene reprodukcije ter nad pogoji, sredstvi in rezultati združenega dela, uresničevanje pravice dela z družbenimi sredstvi, svobodo in enakopravnost pri delu s temi sredstvi in svojo odločilno vlogo v socialistični samoupravni družbi;

- usklajevanje odnosov v razvoju gospodarstva in družbe ter materialnih in denarnih tokov v celotni družbeni reprodukciji in v njenih posameznih delih, obvladovanje stihijskega delovanja trga in razvojnih neenakomernosti v delovnih pogojih in pridobivanju dohodka, da bi ustvarili najugodnejše pogoje za razvoj proizvodjalnih sil družbe in produktivnosti dela, uveljavljali pravico do dela, nenehno izboljševali materialne in druge življenjske razmere in delovne pogoje, razvijali socialistične samoupravne odnose v družbi ter vsestransko razvijali osebnost delovnega človeka kot svobodnega družbenega proizvajalca in ustvarjalca;

- usklajevanje in usmerjanje medsebojnih družbenoekonomskih, socialnih, prostorskih in drugih samoupravnih odnosov in interesov delavcev in drugih delovnih ljudi oziroma posameznih delov združenega dela.

(2) Delavci, delovni ljudje in občani v samoupravnih organizacijah in skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih uresničujejo družbeno planiranje na temeljih, določenih z ustavo, z zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (v nadaljnjem besedilu: zvezni zakon), z drugimi zakoni in s tem zakonom.

(3) Pri določanju ciljev in interesov, ki jih uresničujejo z družbenim planiranjem, so delavci in vsi delovni ljudje dolžni opirati se na znanstvena spoznanja in na njih temelječe razvojne možnosti, pri čemer jih mora voditi uresničevanje socialističnih načel delitve po delu, vzajemnosti in solidarnosti.

2. člen

Nosilci družbenega planiranja so delavci, delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbenopolitičnih skupnostih. Pravico in dolžnost planiranja uresničujejo tako, da sprejemajo temelje plana temeljne organizacije, sklepajo samoupravne sporazume o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti in dogovore o temeljih planov družbenopolitičnih skupnosti, da sprejemajo plane in da ukrepajo in delujejo za njihovo uresničevanje.

4. člen

Pravico in dolžnost sprejemati plane samoupravnih organizacij in skupnosti imajo delavci, delovni ljudje in občani:

1. v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih organizacijah in sestavljenih organizacijah združenega dela;
6. v samoupravnih interesnih skupnostih, kot tudi v njihovih enotah in temeljnih skupnostih če uporabniki in izvajalci v njih sprejemajo poseben program in zanj zagotavljajo tudi sredstva.

7. člen

Plani samoupravnih organizacij in skupnosti ter plani družbenopolitičnih skupnosti vsebujejo skupne interese in cilje, ki se nanašajo zlasti:

1. na razvoj proizvodjalnih sil družbe, večanje produktivnosti dela, socialno in materialno varnost delavcev in vseh delovnih ljudi in občanov ter kulturni napredek;
2. na družbeno reprodukcijo in razvoj socialističnih samoupravnih produkcijskih odnosov;
3. na smotrno in enakopravno vključevanje v mednarodno delitev dela;
4. na smotrno rabo prostora ter varstvo in izboljšanje življenjskega okolja;
5. na ustvarjanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje in razvoj splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite.

9. člen

Družbeno planiranje temelji na:

- pravici in dolžnosti delavcev, da v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri delajo in pridobivajo dohodek, odločajo o njenem dohodku in njegovem združevanju, da skupaj in enakopravno z drugimi delavci in delovnimi ljudmi organizirajo in pospešujejo družbeno proizvodnjo, da odločajo o reprodukcijskem procesu v celoti in o celotnem dohodku, da kontrolirajo razpolaganje z dohodkom na vseh stopnjah in v vseh oblikah združevanja dela in sredstev ter da v temeljni organizaciji združenega dela in v vseh drugih oblikah združevanja dela in sredstev opravljajo zadeve in sredstva v celoti odnosov družbene reprodukcije;
- na pravici delavcev, delovnih ljudi in občanov, da v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih, občinah in skupnostih občin samostojno odločajo o svojih in družbenih interesih, ki jih v mejah svojih v ustavi določenih pravic in dolžnosti uresničujejo v teh skupnostih;
- na pravici delavcev, delovnih ljudi in občanov, da v republiki samostojno odločajo o pogojih, sredstvih in rezultatih dela, da določajo politiko družbenega razvoja republike, da skupaj in enakopravno z delavci, delovnimi ljudmi in občani v drugih republikah in avtonomnih pokrajinah določajo na načelih medsebojnega sporazumevanja in dogovarjanja skupno politiko ekonomskega in družbenega razvoja v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji in da tako zagotavljajo ekonomsko, socialno in kulturno svobodo ter enakopravnost narodov in narodnosti Jugoslavije;
- na vzajemni odgovornosti in obveznosti delavcev, delovnih ljudi in občanov, da v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih s samoupravnim sporazumevanjem in dogovarjanjem usklajujejo svoje plane, da bi preprečevali motnje v gospodarskem, socialnem in prostorskem razvoju družbe, zagotavljali enakopravnost delavcev in vseh delovnih ljudi ter
- na pravici in dolžnosti skupščin družbenopolitičnih skupnosti in drugih državnih organov, da v mejah svojih, v ustavi določenih pristojnosti, izdajajo predpise in sprejemajo ukrepe, s katerimi se zagotavlja uresničevanje pravice in dolžnosti planiranja, strokovno pripravljanje planov, njihovo usklajevanje in uresničevanje.

10. člen

- (4) S planiranjem se opredeljujejo pogoji za povečevanje dohodka, zlasti pa:
- večja produktivnost dela in dosledno izvajanje načela delitve po delu;
 - prilagajanje obsega in kvalitete proizvodov in storitev zahtevam domačega in tujega trga;
 - boljša uporaba obstoječih in aktiviranje potencialnih pogojev dela in razvoja na podlagi znanstvenih spoznanj in tehnološkega napredka;
 - skladnejša razmestitev proizvajalnih sil in dejavnosti v prostoru;
 - naloge v zvezi z varstvom okolja.

13. člen

(1) Da bi se uresničevala politika ekonomskega in družbenega razvoja, omogočala stalna primerjava izbranih ciljev z dejanskimi možnostmi in pogoji za razvoj, usklajevala celota družbene reprodukcije z napredkom znanosti in tehnologije ter spremembami v mednarodnih ekonomskih odnosih, kot tudi, da bi bilo vsem nosilcem družbenega planiranja omogočeno sočasno planiranje in medsebojno usklajevanje planov se uporabljata pri planiranju načelo sočasnega planiranja in načelo kontinuiranega planiranja.

(2) Načelo sočasnega planiranja pomeni, da vsi nosilci družbenega planiranja v mejah svojih pravic in dolžnosti plane sočasno pripravljajo, jih med seboj usklajujejo in sprejemajo, da bi delavcem v temeljnih organizacijah zagotovili hkratno in celovito odločanje o pridobivanju, ustvarjanju in razporejanju dohodka za vse namene porabe.

(3) Načelo kontinuiranega planiranja pomeni, da morajo nosilci družbenega planiranja nenehno analizirati in predvidevati svoj razvoj in vselej imeti plane in programe za delo in razvoj za ustrezno plansko obdobje kot tudi da morajo pri analiziranju uresničevanja tekočega srednjeročnega plana upoštevati tudi naslednje leto oz. kakšno drugo ustrezno obdobje prihodnjega srednjeročnega planskega obdobja, da bi pri ukrepih, s katerimi se zagotavlja uresničevanje tekočega srednjeročnega plana, upoštevali pogoje in možnosti za družbeno-ekonomski razvoj v omenjenem srednjeročnem planskem obdobju.

(4) Nosilci planiranja morajo v procesu planiranja pri opredeljevanju politike in ciljev družbenega razvoja ter za njihovo uresničevanje potrebnih ukrepov upoštevati celovitost odnosov v družbeni reprodukciji in medsebojno soodvisnost gospodarskih socialnih, prostorskih in drugih njenih sestavin ter ustvarjati pogoje za njihovo usklajeno delovanje in razvoj.

16. člen

(1) Delavci v temeljni organizaciji združenega dela (v nadaljnjem besedilu: temeljna organizacija) so odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti v celoti za redno in pravočasno izpolnjevanje obveznosti in dolžnosti, ki so jih prevzeli v samoupravnih sporazumih oziroma dogovorih o temeljnih plana.

(2) Delavci v temeljni organizaciji so dolžni smotrno gospodariti z družbenimi sredstvi, ki jih upravljajo tako, da dosegaajo planirani dohodek, izpolnjujejo prevzete obveznosti v dogovorjenem obsegu, rokih in na dogovorjen način in da ga razporejajo ustrezno prevzetim obveznostim.

20. člen

- (1) Srednjeročni plan je temeljni plan družbenega razvoja in se sprejema za obdobje petih let. Nosilci družbenega planiranja sprejemajo srednjeročne plane za enako obdobje.
- (2) Sprejemanje srednjeročnih planov je obvezno za vse nosilce planiranja.

21. člen

- (1) V srednjeročnih planih določijo samoupravne organizacije in skupnosti tudi tiste naloge na posameznih področjih družbene reprodukcije, ki se izvajajo v daljših obdobjih od pet let.

23. člen

- (1) Za spoznavanje dolgoročnejših možnosti za družbenoekonomski razvoj se sprejema dolgoročni plan za obdobje desetih in več let.
- (2) Dolgoročni plan določa splošno orientacijo za razvoj gospodarstva in družbe, dolgoročne cilje in smeri tega razvoja, spremembe v strukturi proizvodjalnih sil družbe in razvoj samoupravnih socialističnih produkcijskih odnosov, ki jih je treba uresničiti v obdobju, za katero se sprejema dolgoročni plan; politiko za usmerjanje procesa urbanizacije temeljne usmeritve za razvoj mest in naselij; politiko prostorskega urejanja in posegov, razvoj in varstvo kmetijskih zemljišč in gozdov, varstvo in izboljšanje življenjskega okolja in ohranitev ter razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja, pogoje za delo, bivanje, kulturo in rekreacijo in za preprečevanje zdravju škodljivih posledic, ki nastajajo v proizvodnji, porabi, prometu blaga in storitev in se odražajo v človekovem okolju, dolgoročne razvojne usmeritve kadrov in politiko zadovoljevanja osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi in občanov.
- (3) Dolgoročni plan je podlaga in splošna orientacija za opredelitev in usklajeno reševanje nalog v srednjeročnih planih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti ali za njihovo urejanje z zakoni in drugimi akti teh skupnosti. V dolgoročnem planu se izjemoma lahko določi, da so nekatere sestavine (na področju prostorskega urejanja itd.) obvezno izhodišče za pripravo in oblikovanje srednjeročnih planov.

24. člen

- (1) Pripravljanje in sprejemanje dolgoročnih planov je obvezno za samoupravne interesne skupnosti, ki opravljajo dejavnosti ali zadeve posebnega družbenega pomena ter za SR Slovenijo in občine ter mestne in regionalne skupnosti kot posebne družbenopolitične skupnosti.

25. člen

- (1) Za postopek pri pripravljanju in sprejemanju dolgoročnega plana se smiselno uporabljajo določbe zveznega in tega zakona o postopku pri pripravljanju in sprejemanju srednjeročnega plana.

11. PLANSKI AKTI, NJIHOVA PRIPRAVA IN SPREJEMANJE

29. člen

Temeljni planski akti, ki se sprejemajo kot srednjeročni akti so:

1. smernice za družbeni plan družbenopolitične skupnosti;
2. temelji plana temeljne organizacije;
3. samoupravni sporazum
4. dogovor
5. plan samoupravne organizacije oziroma skupnosti;
6. družbeni plan družbenopolitične skupnosti.

31. člen

Temelji plana temeljne organizacije so osnova in materialna podlaga za razvoj temeljne organizacije, ter skupnih interesov in potreb delavcev, ki jih uresničujejo v temeljni organizaciji in podlaga za prevzemanje obveznosti, pravic in odgovornosti delavcev temeljne organizacije v vseh oblikah sporazumevanja in dogovarjanja z delavci, delovnimi ljudmi in občani v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter z družbenopolitičnimi skupnostmi.

32. člen

(1) Temelji plana temeljne organizacije so zasnovani na smernicah za plan temeljne organizacije in na elementih za sklepanje samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih plana.

(2) Smernice za plan temeljne organizacije so zasnova temeljnih ciljev in interesov delavcev, ki naj bi jih v planskem razdobju s svojo dejavnostjo dosegli pri ustvarjanju dohodka z uresničevanjem osnovne dejavnosti temeljne organizacije ter pri razvoju gospodarskih, socialnih, prostorskih, obrambno-varstvenih in drugih pogojev dela in življenja, ki se uresničujejo v temeljni organizaciji.

(3) Z elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana delavci temeljne organizacije opredeljujejo interese, potrebe in naloge, ki jih uresničujejo v delovni organizaciji, sestavljeni organizaciji združenega dela oz. v drugi obliki združevanja dela in sredstev, na področju delitve dela, medsebojnih pravic in obveznosti pri pridobivanju dohodka ter materialne in finančne obveznosti za uresničevanje teh skupnih interesov, potreb in nalog. Elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih plana opredeljujejo tudi interese, potrebe, naloge in okvire za materialne in finančne obveznosti gospodarskega, socialnega, prostorskega in obrambno-varstvenega značaja, ki jih temeljna organizacija usklajuje z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v samoupravni interesni skupnosti, krajevni skupnosti in v družbenopolitični skupnosti.

(4) Z elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih planov se določajo tudi interesi, naloge in obveznosti ter potrebe glede rabe in gospodarjenja s prostorom, varstva in izboljšanje življenjskega okolja ter organizacije in opremljenosti širšega prostora v skladu s predvidenim razvojem in primernostjo prostora.

33. člen

(1) S temelji plana temeljne organizacije delavci temeljne organizacije določajo:

- na osnove in obseg zadovoljevanja potreb po naravnih virih, na obseg sredstev za pridobivanje in opremljanje zemljišč za planirani razvoj ter za sanacijo in preprečevanje škodljivih vplivov na okolje;
- na druge naloge glede gospodarjenja s prostorom ter glede varstva in zboljšanja življenjskega okolja;
- na obveznosti za izvrševanje nalog s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite.

34. člen

(1) Samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne organizacije oz. skupnosti je planski akt, s katerim delavci v temeljni organizaciji z delavci v drugih temeljnih organizacijah, ki so se z njimi združili oz. povezali v samoupravno organizacijo oz. skupnost določajo na podlagi temeljev plana za plansko obdobje skupne naloge razvoja ter medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti za njihovo uresničevanje.

38. člen

(1) Dogovor o temeljih plana družbenopolitične skupnosti je planski akt, s katerim se udeleženci v skladu s smernicami družbenopolitične skupnosti dogovorijo o svojih obveznostih, pravicah in nalogah, ki so skupnega pomena za razvoj družbenopolitične skupnosti.

43. člen

Plan samoupravne organizacije in skupnosti je planski akt, s katerim delavci, delovni ljudje in občani uresničujejo razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov; usmerjajo razvoj proizvodjalnih sil in razvijajo materialno podlago združenega dela; zagotavljajo povečanje produktivnosti dela, izboljšujejo izobrazbeno in zaposlitveno sestavo, socialno in materialno varnost delavcev in delovnih ljudi; določajo smotrno rabo in gospodarjenje s prostorom in naloge s področja varstva življenjskega okolja ter ustvarjajo materialne in druge pogoje za razvoj splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite.

2. Postopek pri sprejemanju plana

48. člen

Plani samoupravnih organizacij in skupnosti se sprejemajo po postopku, ki ga določata zvezni zakon in ta zakon, ob uporabi enotne, obvezne metodologije in minimuma enotnih obveznih kazalcev ter na osnovi analiz dosedanjega razvoja in možnosti razvoja v prihodnjem obdobju.

3. Plani samoupravnih organizacij in skupnosti

A. Temeljna organizacija združenega dela

64. člen

(1) Temeljna organizacija samostojno pripravlja in sprejema svoj plan ter pripravlja elemente za samoupravni sporazum o temeljih plana delovne organizacije, sestavljene organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti ter druge samoupravne organizacije in skupnosti, s katerimi jo neposredno ali prek njene delovne organizacije vežejo dohodek, združevanje dela in sredstev ter drugi interesi.

69. člen

(1) Plan temeljne organizacije vsebuje zlasti medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev, ki so jih sprejeli v odnosih samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja med seboj, z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter družbenopolitičnimi skupnostmi:

4. glede zagotavljanja pogojev za proizvodnjo oziroma za uresničevanje nalog (zagotavljanje prostora, surovin, energije in izkoriščanja zmogljivosti, ..
5. glede zagotavljanja varstva in izboljševanja življenjskega okolja (naravnih in z delom ustvarjenih vrednot človekovega okolja);
6. glede izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja;
10. glede načina obveščanja in informiranja o uresničevanju planskih nalog.

G. Samoupravne interesne skupnosti

112. člen

(1) Skupščina samoupravne interesne skupnosti določi s sklepom o pripravi plana roke, od katerih morajo biti planski akti pripravljene, in organ, ki je odgovoren za pripravljanje plana. Ta organ pripravi delovni program pripravljanja plana.

(2) V organu, ki je odgovoren za pripravljanje plana morajo biti enakopravno zastopani uporabniki in izvajalci.

113. člen

(1) Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih s samoupravnimi sporazumi o temeljnih plana samoupravnih interesnih skupnosti usklajujejo in opredeljujejo svoje skupne potrebe in interese ter pravice in obveznosti, ki se nanašajo na uresničevanje nalog zaradi katerih je bila ustanovljena samoupravna interesna skupnost.

(2) Samoupravne sporazume iz prejšnjega odstavka sklepajo udeleženci na podlagi elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov.

114. člen

(1) Organ, ki je odgovoren za pripravljanje plana samoupravne interesne skupnosti, pripravi strokovne podlage za oblikovanje elementov za samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne interesne skupnosti.

4. Planiranje v občini

142. člen

Dolgoročni plan občine opredeljuje dolgoročni družbeni razvoj občine in določa temeljne dolgoročne usmeritve, ki zajemajo zlasti:

- skupne interese in cilje, ki so pomembni za dolgoročni družbeni razvoj občine;
- politiko razvoja na področju dejavnosti, ki so skupnega pomena za skladnejši gospodarski, socialni in prostorski razvoj občine;
- skladnejši razvoj območja občine;
- zasnova prostorske organizacije dejavnosti, ki zajema zlasti soodvisnost in razvoj naselij, prometno omrežje, energetska omrežje, omrežje za oskrbo s pitno vodo in za odvajanje odpadnih voda in druga pomembnejša omrežja,

- zasnovano namenske rabe prostora, ki opredeljuje namen in obseg območij za posamezne dejavnosti, zlasti poselitvena območja, kmetijska območja, območja gozdov, območja za pridobivanje rudnin in mineralnih surovin, predvidena območja industrijskih con, območja za rekreacijo na prostem, območja varstva vodnih virov, naravne in kulturne dediščine, nevarna in degradirana območja, ki jih je potrebno sanirati, in območja za druge pomembnejše dejavnosti;
- varstvo in izboljševanje človekovega okolja;
- krepitev obrambne sposobnosti, varnosti in družbene samozaščite.

143. člen

Prostorski del srednjeročnega družbenega plana občine se izvaja s programi, projekti in drugimi izvedbenimi akti, ki jih določajo ustrezni zakoni v skladu z družbenim planom občine.

V. STROKOVNE OSNOVE DRUŽBENEGA PLANIRANJA

164. člen

(1) Metodologija planiranja izhaja iz marksistične teorije družbene reprodukcije in omogoča uresničevanje načel sočasnega in kontinuiranega planiranja ter celovitega planiranja ter tako prispeva k skladnejšemu razvoju proizvodjalnih sil in družbenoekonomskih odnosov in odločilnemu vplivu delavcev in delovnih ljudi na ta proces.

(2) Z metodologijo planiranja se zagotavljajo znanstvene in strokovne osnove za dinamično usklajevanje blagovnih in denarnih tokov družbenega bruto proizvoda v družbeni reprodukciji, upošteva odnose s tujino, demografske dejavnike, tehnološki napredek ter varstvo okolja in racionalno gospodarjenje z zemljišči in prostorom.

(3) Z metodologijo planiranja se podrobneje uredijo postopki, ki zagotavljajo nemoten potek procesa družbenega planiranja, učinkovito usklajevanje interesov in objektivno poznavanje okvirov razvoja na podlagi ustreznih strokovno-analitičnih metod in gradiv. Metodologija planiranja se dopolnjuje v stalnem povezovanju praktičnega strokovnega dela in raziskovanja na področju sistema in metodologije planiranja.

165. člen

(1) Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predpiše v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Republiškim svetom Zveze sindikatov Slovenije obvezno enotno metodologijo in minimum obveznih enotnih kazalcev.

(2) Uporabniki in izvajalci v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti v skladu z metodologijo iz prejšnjega odstavka sporazumno določijo podrobnejšo metodologijo za oblikovanje, zbiranje in usklajevanje elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov.

166. člen

(1) Za razvoj metodologije planiranja na posameznih področjih družbene reprodukcije so odgovorne strokovne službe za planiranje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih.

(2) Strokovne službe za planiranje morajo pri pripravljanju strokovnih osnov za planske akte svoje postopke dokumentirati, analizirati in posploševati v trajnejše metodološke osnove in rezultate.

167. člen

Za strokovni in znanstveni razvoj metodologije planiranja in za njeno usklajenost je v SR Sloveniji odgovoren Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje. Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje tudi proučuje, izpopolnjuje in ureja metodološke osnove in postopke pri pripravljanju planskih aktov na ravni republike.

170. člen

(1) Minimum obveznih enotnih kazalcev je sestavni del analitično-dokumentacijskega gradiva planskih aktov in tudi osnova za usklajeno povezovanje bilanc gospodarstva, naravnih in drugih virov, družbenih dejavnosti, prebivalstva, skupne in splošne porabe.

176. člen

(1) Pri pripravljanju in oblikovanju plana samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti se upoštevajo rezultati raziskovalnega dela.

(2) Raziskovalni projekti in programi raziskav ob pripravi planov zagotavljajo v skladu z načelom kontinuiranega planiranja trajno usmerjanje raziskovalnih organizacij v raziskovalno delo za potrebe planiranja.

179. člen

(1) Strokovna opravila v zvezi s planiranjem opravljajo strokovne službe za planiranje.

(2) Izvršilni, poslovodni oziroma drugi organi samoupravnih organizacij in skupnosti ter izvršni sveti skupščin družbenopolitičnih skupnosti so za kakovostno opravljanje strokovnih planskih nalog dolžni zagotoviti ustrezne pogoje za oblikovanje, usposobljenost in delo strokovnih služb za planiranje v svojem okviru ali na drug način zagotoviti opravljanje strokovnih nalog v zvezi s planiranjem.

180. člen

(1) Organizacijo in funkcijo strokovne službe za planiranje v samoupravni organizaciji in skupnosti ureja statut ali drugi samoupravni splošni akt samoupravne organizacije ali skupnosti, v kateri je služba organizirana, oziroma samoupravni sporazum, če ta služba deluje za potrebe planiranja več organizacij in skupnosti.

(2) Samoupravne organizacije in skupnosti lahko poverijo izdelavo strokovnih analiz in drugih strokovnih podlag za planiranje tudi posebnim znanstvenim in strokovnim organizacijam.

183. člen

Strokovne službe za planiranje ter strokovne oziroma raziskovalne organizacije iz prejšnjega člena so odgovorne za točnost podatkov, za strokovno zasnovanost in realnost njihovih ocen in predlogov ter za strokovno in pravočasno izvajanje nalog po programu dela za pripravlanje planov.

O D L O K O OBVEZNI ENOTNI METODOLOGIJI IN MINIMUMU OBVEZNIH ENOTNIH KAZALCEV, KI SO POTREBNI ZA PRIPRAVLJANJE, SPREJEMANJE IN URESNIČEVANJE PLANOV SAMOUPRAVNIH ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI TER PLANOV DRUŽBENOPOLITIČNIH SKUPNOSTI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. Obvezna enotna metodologija planiranja (v nadaljnjem besedilu: enotna metodologija) in minimum obveznih enotnih kazalcev se uporablja pri pripravljanju, sprejemanju in uresničevanju srednjeročnih planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti.
2. Z enotno metodologijo in minimumom obveznih enotnih kazalcev zagotavljajo delavci in delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih osnovno metodološko enotnost v procesu planiranja ter uporabo načela sočasnega in kontinuiranega planiranja.
6. Da bodo analitično-projekcijske osnove planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti znanstveno in strokovno utemeljene.
8. Nenehno medsebojno izmenjavo analiz, ocen razvojnih možnosti in drugih informacij, ki so pomembne za pripravljane, sprejemanje in uresničevanje planov.

II. ENOTNA METODOLOGIJA

2. Znanstvene in analitično-dokumentacijske osnove planov
6. Organi upravljanja in drugi pooblaščen organi samoupravnih organizacij in skupnosti ter pristojni organi družbenopolitičnih skupnosti zagotovijo znanstvena raziskovanja pogojev in možnosti za razvoj ter določijo organizacijo in nosilce teh raziskovanj, da se ocenijo razvojne možnosti za pripravo osnov za sprejemanje in uresničevanje planov.
7. Poslovodni organi in strokovne službe v samoupravnih organizacijah in skupnostih, organi in organizacije v družbenopolitičnih skupnostih, kakor tudi samostojne strokovne in znanstvene organizacije, ki jih je zaupano delo v zvezi s pripravljanim in izdelavo znanstvenih študij, analitično-projekcijskega in drugega informacijskega gradiva, morajo zagotoviti pravilnost podatkov, znanstveno utemeljenost in realnost svojih ocen in predlogov, uporabo znanstvenih, tehničnih in tehnoloških dosežkov, kot tudi izvrševanje drugih nalog v skladu z delovnimi programi za pripravo in sprejetje planov.
8. Analitično-dokumentacijska osnova planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti mora biti prilagojena družbeno-ekonomski funkciji in vsebini planov.
9. Analitično-dokumentacijska osnova planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti vsebuje tudi bilance, potrebe za pripravljane, sprejemanje in uresničevanje planov, ki morajo biti prilagojene funkciji in vsebini planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti.

5. Uporaba načela sočasnega in kontinuiranega planiranja in medsebojnega usklajevanja planov

24. Plani samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti se sprejemajo sočasno v medsebojni odvisnosti in povezanosti.

Samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti pripravljajo sočasno po rokih, usklajenih v sklepih in delovnih programih za pripravo in sprejetje planov, znanstvene in analitičnodokumentacijske osnove planov, sprejemajo smernice za pripravljane planov, določajo elemente za pripravljane in sklepanje samoupravnih sporazumov in dogovorov o osnovah planov, sklepajo samoupravne sporazume in dogovore o osnovah planov, določajo osnutke planov in predloge planov.

25. Samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti zagotavljajo v postopku samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja o osnovah planov usklajevanje skupnih razvojnih interesov in ciljev, ki jih je treba uresničiti v dobi, za katero se sprejemajo plani. Nosilci planiranja morajo zagotoviti, da bodo plani samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti temeljili na medseboj usklajenih samoupravnih sporazumih in dogovorih o osnovah planov ter na skupno ocenjenih možnostih in pogojih za razvoj teh organizacij in skupnosti.

N A V O D I L A ZA UPORABO OBVEZNIH ENOTNIH KAZALCEV

9 KAZALCI PROSTORSKEGA RAZVOJA

901 Gozdno zemljišče

zajema površino več kot 5 arov, ki je zaraščena z gozdnim drevjem in rabi za pridelovanje gozdnih sortimentov ali ki ima varstveno funkcijo in poseben namen ne glede na oblost in višino debla.

Vir podatkov za nosilce planiranja pod:

G: Enak kot tudi za kazalce 900 - Kmetijsko zemljišče

9010 Lesno-proizvodni gozdovi

Za gozd se šteje zemljišče, ki je poraslo z gozdnim drevjem v obliki sektorja ne glede na to kot kaj je vpisano v zemljiškem katastru, z gozdnim drevjem neporaslo zemljišče, če je vpisano v zemljiški kataster kot gozd, ter kmetijska zemljišča, ki so z občinskim prostorskim planom oziroma urbanističnim programom občine določena za gozd po zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka v zakonu se za gozd ne štejejo skupine gozdnega drevja na površini do petih arov ter drevoredi, parki in plantaže gozdnega drevja. Zanje veljajo samo tiste določbe (zakon o gozdovih) in na njegovi podlagi izdanih predpisov, kjer je to izrecno navedeno (Uradni list SR S št. 16/74 - zakon o gozdovih - 2.člen).

Kazalec grafično opredelimo površinsko z mejami območij, prikazanimi z grafičnimi znaki, ob upoštevanju pravilnika o izdelavi gozdnogospodarskih načrtov in o evidenci njihovega izvrševanja (Uradni list SRS, št. 28/67). Površine pod 5 ha na karti 1 : 25.000 ne prikazujemo, pač pa to izrazimo po potrebi v večjem merilu (1 : 5000).

Kazalec numerično opredelimo s površino v ha. Kazalec izkazujejo tozdi (za družbeni in zasebni sektor gozdnih zemljišč) in SIS ter občine in republika pa tudi krajevne skupnosti.

9011 Varovalni gozdovi

Trajno varovalni gozdovi so gozdovi v rastiščnih razmerah, kjer bi bila z izkoriščanjem ogrožena njihov obstoj in njihova varovalna vloga.

To so:

- gozdovi, ki varujejo zemljišča usadov, izpiranja ali krušenja, gozdovi na strminah ali bregovih voda in gozdovi, ki so izpostavljeni vetru,
- gozdovi, ki v hudourniških območjih zadržujejo prenaplo odtekanje vode zemljišča pred erozijo in plazovi,
- gozdni pasovi, ki varujejo gozdove in zemljišča pred vetrom, vodo, zameti in plazovi,
- gozdovi na zgornji meji vegetacije (51. člen zakona o gozdovih, št. 16/74, Uradni list SRS).

Začasno varovalni:

gozdovi, ki varujejo ožja vodna zbirna območja, gospodarske in druge objekte ter naselja (151. člen zakona o gozdovih, Uradni list SR Slovenije, št. 16/74).

Kazalec prikažemo grafično z ustreznim znakom na karti (površine pod 5 ha na karti 1 : 25.000 ne upoštevamo, po potrebi prikažemo to v večjem merilu - 1 : 1000). Numerično opredelimo kazalec s površino v hektarih.

Kazalec izkazujejo tozdi (za družbene in zasebne gozdove), SIS in občine ter republika.

9012 Gozdovi s posebnim pomenom

- Gozdovi, ki so del narodnega ali krajinskega parka,
- Gozdovi, ki so del naravnega rezervata,
- Gozdovi, ki sestavljajo zeleni pas ob naseljih klimatskih in drugih zdravilišč,
- Ostali gozdovi s posebnim namenom (52. člen zakona o gozdovih, Uradni list SR Slovenije, 16/74).
- Gozdovi, ki imajo značaj naravnih ali zgodovinskih znamenitosti, gozdovi, ki so določeni za izletišča, namenjeni za znanstveno raziskovanje, za pouk ali zaščito divjadi, gozdovi, ki so posebnega pomena za narodno obrambo.

Kazalec prikažemo grafično z ustreznim znakom na karti (površin pod 5 ha na karti 1 : 25.000 ne upoštevamo, marveč te izkažemo po potrebi v večjem merilu - 1 : 5000). Numerično opredelimo kazalec s površino v hektarih.

Kazalec izkazujejo tozdi (za družbene in zasebne gozdove), SIS in občine ter republika.

A N A L I Z A

SPREMENJENIH POGOJEV IN OKVIROV ZA DOPOLNJEVANJE SREDNJEROČNIH
PLANSKIH AKTOV V SR SLOVENIJI ZA OBDOBJE 1981 - 1985
(ESA-925)

(Priloga POROČEVALCA Skupščine SR Slovenije,
Ljubljana, 2.III.1982)

5. DOPOLNJEVANJE PROSTORSKEGA VIDIKA RAZVOJA V SREDNJEROČNIH
PLANSKIH AKTIH

Prve ocene razpoložljivih planskih aktov občin kažejo, da so občine vanje pomanjkljivo vključevale prostorski vidik razvoja. Večkrat ni jasna razlika med statusom, vsebino in stopnjo konkretnosti družbenega plana oziroma dogovora o njegovih temeljih. Nekatere občine so v skladu z zakonom o sistemu družbenega planiranja v družbenem planu zajele celoto družbenih odnosov, način reševanja nalog in materialne obveznosti pa opredelile bodisi v dogovarjanju (dogovor, sporazum) ali v obliki državne prisile (odlok). Druge občine imajo konkretnije plane od dogovorov o njihovih temeljih. Zato je potrebno ob dopolnitvah in spremembah planskih aktov občin te nejasnosti oziroma pomanjklivosti odpraviti. Dogovor o temeljih družbenega plana občine naj obravnava konkretne naloge, nosilce in obveznosti, v tem pa tudi prostorsko relevantne naloge, ki naj bodo konkretno lokacijsko, kvantitativno in kvalitativno izražene.

Številne občine niso uskladile in v planskih aktih sprejele razmejitve med poglavitnimi območji za kmetijstvo, poselitev in infrastrukturo, temveč so jo odložile za kasnejši čas. Te uskladitve pa ni možno izvršiti šele v dolgoročnih planih, kot so nekatere občine predvidele, temveč v dopolnitvah družbenih planov 1981 - 1985.

Pri sprejetih planskih dokumentih občin večkrat ni jasna razlika med strokovnimi osnovami in planskimi odločitvami. Tako ima npr. občina v svojem planu izražen sistem poselitve, iz katerega pa ni razvidno, ali gre za sprejeto politiko ali samo za strokovno zamisel. Plani smejo vsebovati

le v planskem procesu sprejete odločitve, ki seveda temeljijo tudi na strokovnih osnovah.

Družbeni plani občin imajo nekatere pomanjkljivosti pri kartografsko izraženih prostorsko relativnih odločitvah, ki jih je potrebno odpraviti:

- pogosto ni razvidno, kdo je nosilec politike, usmeritev in nalog na določenem področju. To velja zlasti za organizacijske naloge;
- ni opredeljeno, v katerih planskih dokumentih nosilcev planiranja, ki so neposredno prevzeli določene obveznosti iz planskih dokumentov občin, so te odločitve sprejete;
- ni upoštevano, da plan ne prikazuje primarnih naravnih danosti ali drugih inventarizacijskih stanj (npr. kategorizacije kmetijskih zemljišč), ampak družbene odločitve, kaj se bo s temi danostmi naredilo (opredelitev prvega in drugega območja ter naloge na teh območjih);
- ni dosledno upoštevano metodološko načelo, da se prostorsko relevantne odločitve glede organizacije dejavnosti v prostoru prikazujejo na publikacijskih kartah formata A3 ali A4; namenska raba posameznih območij se sprejme v procesu srednjeročnega planiranja in prikaže na kartografskih kartah 1 : 25.000, ko pa gre za razmejitev med območji pomembnejših rab (poselitve, infrastrukture, kmetijstva, gozdarstva, območja zaščite naravnih virov in vrednot) pa na kartah 1 : 5.000, da se obravnava razvojno politiko na posameznih območjih s tem, da se zajame tudi stanje leta 1980 in razvoj do leta 1985;
- ni razvidno, za katere aktivnosti so se nosilci planiranja odločili: organizacijske ali investicijske (za pripravljalna dela, za pripravo dokumentacije ali za izvedbo investicije).

Glede na zakon o sistemu družbenega planiranja je potrebno planske dokumente dopolniti po predpisani obvezni enotni metodologiji.

Te dopolnitve se nanašajo na prostorsko usklajevanje funkcij in rabe posameznih območij tudi pri prostorsko relevantnih samoupravnih interesnih skupnostih. Izražajo se konkretno verbalno, numerično in kartografsko v njihovih planskih dokumentih. Tako morajo npr. kmetijsko zemljiške skupnosti na osnovi strokovne kategorizacije ter širših družbenih in sektorskih ciljev ponuditi predlog prvega in drugega območja kmetijskih zemljišč v skladu z 10.členom zakona o kmetijskih zemljiščih ter ga v procesu usklajevanja dopolniti in sprejeti.

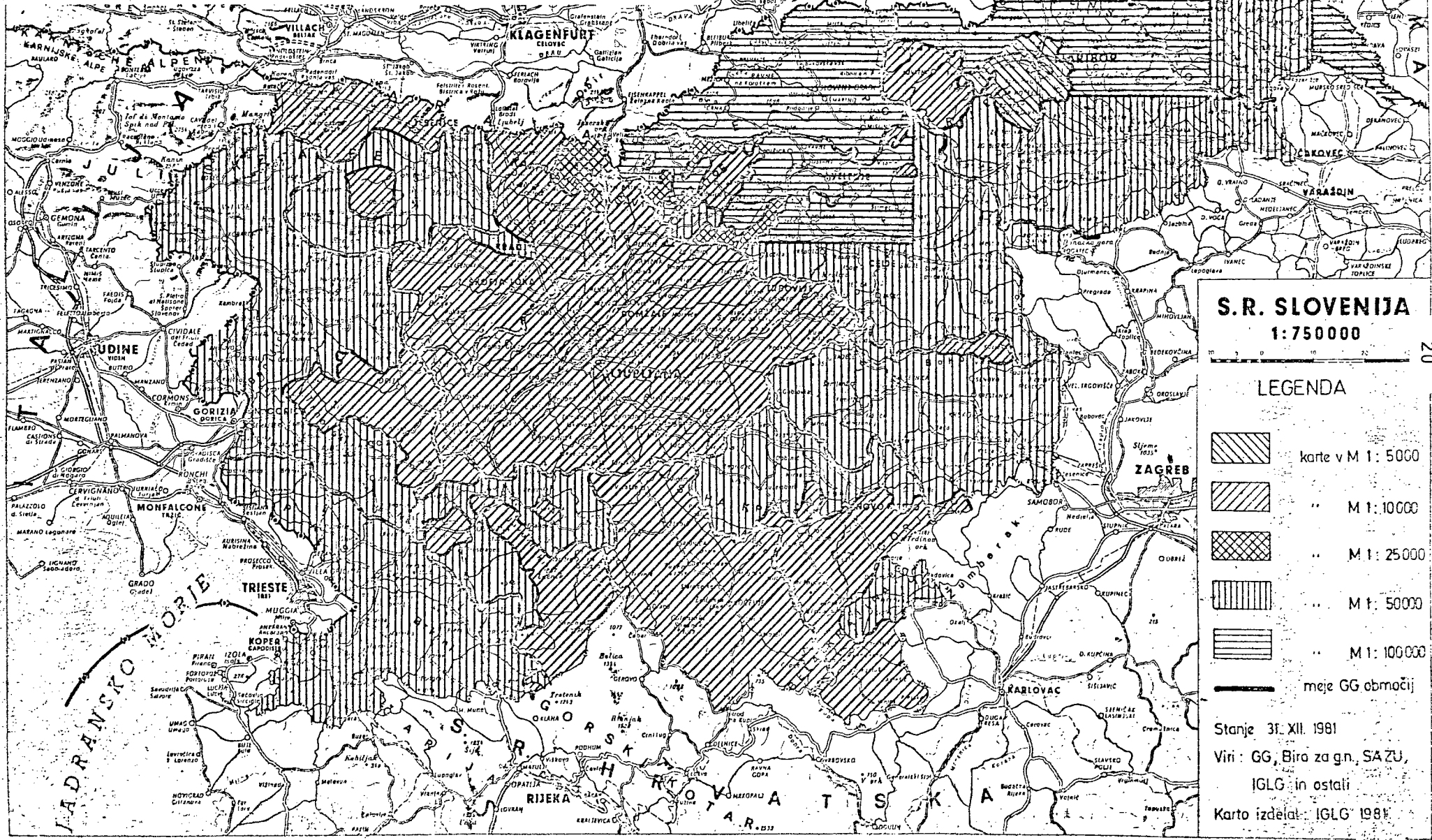
Pri izvajanju prostorskega vidika družbenega planiranja so povzročale probleme tudi pomanjkljivosti v zakonodaji. Normativno še ni urejeno urejanje prostora (zakon o urejanju prostora). V zaostanku je tudi družbeni dogovor iz 200. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, ki ga sklenejo izvršni sveti družbenopolitičnih skupnostiⁱⁿ Gospodarska zbornica Slovenije, opredeljuje pa minimalne, organizacijske, kadrovske in druge pogoje za delo planskih strokovnih služb.

II. PREGLED OSNOVNIH KARTOGRAFSKIH GRADIV IN OCENA NJIHOVE UPORABNOSTI

Prvo poglavitno izhodišče za vrednotenje gozdnega prostora so njegove naravne razmere ali danosti, ki so najkompleksneje opredeljene z gozdnimi združbami ali asociacijami in prikazane v gozdnovegetacijskih ali fitocenoloških (fitosocioloških) kartah. Za operativne potrebe se te karte pri nas najpogosteje izdelujejo v merilu 1 : 10.000, manj pogosto pa v merilu 1 : 5.000 (podrobnejše raziskave rastišč) ali 1 : 25.000 (gospodarsko manj zanimivi gozdni kompleksi). Vsa omenjena kartografska gradiva predstavljajo zaokrožene celote za neko območje, najpogosteje za posamezno gospodarsko enoto v okviru gozdnogospodarskega območja. Ker so nastajala postopoma, v teku skoraj dvajsetih let, so razmeroma neenotna, tako glede kartografskih osnov in merila kakor tudi po natančnosti obdelave in strokovnem poimenovanju vegetacijskih enot, ki se je z leti dopolnjevalo in žal tudi spreminjalo. Zbirnih kart na ravni širših regionalnih ali upravnih enot (občin) v tem merilu niso nikjer naknadno izdelovali. Tako je celotni slovenski gozdni prostor v gozdnovegetacijskem pogledu enotno in kompleksno opredeljen le s pregledno Gozdnovegetacijsko karto Slovenije v merilu 1 : 100.000. Obseg vseh tovrstnih raziskav in pokritost našega gozdnega prostora s fitocenološkimi kartami različnih meril je prikazan na priloženi pregledni karti. Pri tem je potrebno pripomniti, da so karte oz. raziskave v merilu 1 : 50.000 naši stroki brez dodatnih stroškov praktično nedostopne, ker jih opravlja Biološki inštitut SAZU za druge namene; tako je ta prostor dejansko pokrit le z informacijami karte merila 1 : 100.000.

Stanje kartnih gradiv v podrobnejših merilih (1 : 5000, 1 : 10.000) oziroma površinski delež v tem merilu obdelanih gozdov po gozdnogospodarskih območjih v Sloveniji je sledeče:

PRIKAZ OBSEGA GOZDNOVEGETACIJSKIH RAZISKAV IN USTREZNEGA KARTNEGA GRADIVA NA OZEMLJU SR SLOVENIJE

S. R. SLOVENIJA
1:750000

LEGENDA

- karte v M 1: 5000
- " M 1: 10000
- " M 1: 25000
- " M 1: 50000
- " M 1: 100000
- meje GG območij

Stanje 31. XII. 1981
Viri: GG, Biro za g.n. SAZU,
IGLG in ostali
Karto izdelal: IGLG 1981

G G O	Površina gozdov (ha)	Kartirano (ha)	%
1. TOLMIN	112.923	29.400	26
2. BLED	51.197	17.170	33
3. KRANJ	66.822	57.800	87
4. LJUBLJANA	130.932	130.932	100
5. POSTOJNA	69.027	28.000	41
6. KOČEVJE	69.273	69.273	100
7. NOVO MESTO	80.984	41.000	50
8. BREŽICE	64.115	5.000*	7
9. CELJE	68.734	1.500*	2
10. NAZARJE	44.632	7.000*	15
11. SLOVENJ GRADEC	57.656	0	0
12. MARIBOR	88.211	22.400	25
13. MURSKA SOBOTA	34.495	0	0
14. KRAS	63.847	0	0

* Opomba: Površine so le ocenjene iz pregledne karte !

Iz preglednice je razvidno, da so dobro (ali celo popolnoma) obdelana le tri gozdnogospodarska območja: Ljubljana, Kočevje in Kranj. V Novem mestu in Postojni je stanje še zadovoljivo, vsa ostala območja pa so mnogo na slabšem; ponekod s podrobnimi raziskavami niso še niti pričeli. Stanje je tem slabše, ker se raziskave te vrste na splošno zmanjšujejo.

Uporabnost fitocenoloških kart za namene prostorskega planiranja je odvisna od merila oz. intenzivnosti obdelave prikazanega prostora; z večanjem merila in upadanjem podrobnosti obdelave se zmanjšuje. Vse karte podrobnih meril do vključno merila 1 : 25.000 so za ta namen zelo uporabne. Neposredna uporaba informacij Gozdnovegetacijske karte Slovenije (M 1 : 100.000) je primerna le za vrednotenje večjih območij; pri analizi manjših prostorskih enot je potrebno upoštevati že razmeroma grobo merilo karte ter podatke jemati z določeno rezervo.

Drugo nič manj pomembno izhodišče za vrednotenje gozdnega prostora predstavljajo podatki podrobnih gozdnogospodarskih načrtov za gospodarske enote skupaj z njihovo prostorsko interpretacijo (gospodarske karte). Te karte, ki so običajno izdelane v merilu 1 : 5000 ali - še pogosteje - v M 1 : 10.000, pokrivajo (z redkimi izjemami) ves slovenski gozdni prostor. Karte prikazujejo gozdni prostor v obsegu gospodarske enote; podobno kot za fitocenološke karte velja tudi za te ugotovitev, da na njihovi osnovi ni izdelanih sumarnih kart za teritorialno ali upravno zaokrožene celote (občine, GGO); njihova izvedba pa je praviloma enotnejša od prej omenjenih.

Uporabnost teh kart je zaradi podrobnosti merila zelo dobra; boljša je v primerih, kadar so opremljene s plastnicami ali če celo bazirajo na topografskih predlogah, slabša pa tedaj, kadar so za osnovo uporabljeni le katastrski načrti ali karte brez plastnic in drugih pomembnejših elementov topografije. V obeh primerih je najpoglavitejši prostorski element notranja delitev gozdov (oddelki, odseki, delne površine), ki ob uporabi ustreznih informacij služi za razmeroma podrobno razčlenjevanje gozdnega prostora.

Najpomembnejši, predvsem pa najuporabnejši vir informacij o gozdnem prostoru pa so rezultati enotne računalniške obdelave podatkov gozdarstva v republiškem merilu - POPIS GOZDOV - ter njihov prostorski prikaz v kartah območnih načrtov, ki so trenutno v pripravljalni fazi izdelave. Ker je karta št. 1 - Prikaz gospodarskih razredov - , ki vsebuje tudi pregled gozdnih združb na ravni oddelkov skoraj na vseh gozdnogospodarskih območjih že izgotovljena, je najprimerneje, da te podatke uporabimo kot izhodiščni dokument za valorizacijo gozdnega prostora na osnovi naravnih razmer, ki predstavlja eno izmed faz v procesu prostorskega planiranja v gozdarstvu.

III. TEORETIČNA IZHODIŠČA ZA VREDNOTENJE GOZDNEGA PROSTORA

Na podlagi izkušenj, pridobljenih pri izdelavi prostorskih planov gozdarstva za nekaj upravnih občin v Sloveniji (Ljubljana-Šiška, Ljubljana Vič-Rudnik, Vrhnika, Jesenice, Trbovlje), se je na IGLG postopno izoblikovala razmeroma ustaljena metodološka shema postopka vrednotenja gozdnega prostora, ki predstavlja osnovno izhodišče za prostorsko planiranje v gozdarstvu. Postopek sestoji iz treh delov oz. faz dela:

- Prvo fazo predstavlja vrednotenje gozdov na osnovi naravnih razmer, ki temelji na metodologiji, obrazloženi v publikaciji: VREDNOTENJE GOZDNEGA PROSTORA PO VAROVALNEM IN LESNOPROIZVODNEM POMENU NA OSNOVI NARAVNIH RAZMER (avtorja Ž. Koširja, Ljubljana, 1975). Rezultat te faze so prostorsko prikazana relativna vrednostna razmerja med različnimi gozdnimi rastišči oz. njihovimi skupinami glede na izbrano merilo njihovega vrednotenja.

- Druga faza postopka vključuje absolutne podatke oz. vrednosti, ki jih podajajo gozdnogospodarski načrti, vendar so prikazani v relativnem razmerju (s produktom lesna zaloga/ha x prirastek/ha) in so v kartah območnih načrtov opredeljeni s pojmom "Gospodarska vrednost gozdov", prikazani pa so na ravni oddelka. Razen tega pa so v tej fazi vključeni še nekateri drugi podatki, pomembni za opredelitev gozdnega prostora kot družbeno pomembne kategorije. Podrobni opis postopka je podan v sledečih poglavjih.

- Tretja faza predstavlja sintezo vrednotenja (prve in druge faze), kot predlog členitve gozdnega prostora (prednostna območja) za potrebe prostorskega vidika družbenega plana nosilcev planiranja v okviru družbenopolitične skupnosti (občine).

IV. SHEMA IZDELAVE PREDLOGA PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA PROSTORA

A. - KARTA 1 KARTA 2 VREDNOTENJE NARAVNIH POTENCIALOV
GOZDNIH RASTIŠČ

Osnovno gradivo: KARTA GOZDNIH ZDRUŽB (Karta 1; območni načrt)

KARTA 1 VREDNOTENJE GOZDOV PO VAROVALNEM POMENU

- podatek 1/1 - Trajno varovalni gozdovi
- podatek 1/2 - Gozdovi z vsestransko poudarjenim varovalnim značajem
- podatek 1/3 - Gozdovi s posebnim varovalnim obeležjem
a - obrečni gozdovi
b - gozdovi interferenčnih klimatov
c - gozdovi na labilnih tleh
- podatek 1/4 - Gozdovi stabilnih ekoloških kompleksov

KARTA 2 VREDNOTENJE GOZDOV PO LESNOPROIZVODNEM POMENU

- podatek 2/1 - Gozdovi na najboljših rastiščih
- podatek 2/2 - Gozdovi na dobrih rastiščih
- podatek 2/3 - Gozdovi na slabih rastiščih
- podatek 2/4 - Gozdovi in grmovna vegetacija gozdnega drevja v ekstremnih rastiščnih razmerah

B. - KARTA 3 VREDNOTENJE STANJA SESTOJEV PO GOZDNOGOSPODARSKIH
NAČRTIH

- Vrednotenje: podatek 3/1 - Pregled oddelkov po produktih
lesna zaloga/ha x prirastek/ha
(Karta 2 - dopolnila, tabela 25;
območni načrti)
- Stanje: podatek 3/2 - Trajno varovalni gozdovi
(Karta 4; območni načrti)
- Stanje: podatek 3/3 - Gozdovi s posebnim namenom
(Karta 4; območni načrti)

- Stanje: podatek 3/4 - Gozdne prometnice - odprtost gozdov
(Karta 3; območni načrti)
- Stanje: podatek 3/5 - Lastništvo
- Stanje: podatek 3/6 - Površine porasle z gozdnim drevjem, ki
niso zajete z gozdnogospodarskim
načrtom
(Zaraščajoče površine)

C. - KARTA 4 SINTEZA VREDNOTENJA GOZDNEGA PROSTORA
- PREDLOG PLANSKE OPREDELITVE

- ==
- KARTA 1 Podatek 1/1 - Trajno varovalni gozdovi
Podatek 1/2 - V izrazitih primerih poudarjene varo-
valne funkcije
+
Podatek 1/3a - V izrazitih primerih poudarjene
varovalne funkcije
- KARTA 2 Podatek 2/1 - Gozdovi na najboljših rastiščih
Podatek 2/2 - Gozdovi na dobrih rastiščih
+
- KARTA 3 Podatek 3/1-I. Gozdovi z največjim produktom
LZ/ha x P/ha (nad 2000)
Podatek 3/1-II. Gozdovi s srednjim produktom
LZ/ha x P/ha (1000 - 2000)
Podatek 3/1-III. Gozdovi z majhnim produktom
LZ/ha x P/ha (do 1000)
Podatek 3/2 - Trajno varovalni gozdovi
Podatek 3/3 - Gozdovi s posebnim namenom
Podatek 3/4 - Gozdne prometnice - odprtost gozdov
Podatek 3/5 - Lastništvo
Podatek 3/6 - Površine porasle z gozdnim drevjem,
ki niso zajete z gozdnogospodarskim
načrtom (zaraščajoče površine).

V. VREDNOTENJE GOZDOV PO VAROVALNEM POMENU - KARTA 1.

Izhodišče za izdelavo karte je fitocenološka karta, ki se v osnovnih gradivih nahaja na kartografskih osnovah različnih meril in izvedb:

- 1) Kot podrobna karta v M 1 : 5.000 , 1 : 10.000 ali 1 : 25.000 , večinoma na topografski kartni osnovi.
- 2) Kot pregledna karta v M 1 : 100.000 (Gozdnovegetacijska karta Slovenije) pravitako na topografski osnovi.
- 3) Kot Karta 1 - Prikaz gospodarskih razredov - v okviru kartnih gradiv za območne gozdnogospodarske načrte, ki so trenutno še v izdelavi. Karta je na topografski osnovi z vrisanimi oddelki. Informacija o gozdni združbi je na nivoju oddelka.

Osnovne podatke je potrebno prenesti na karto merila 1 : 25.000 , ki je dogovorjeno (in obvezno) merilo za prostorske plane SRS. Zaradi specifičnosti postopka vrednotenja po spredaj omenjeni metodi je možno fazo prenosa informacij iz osnovnih kartnih gradiv na plansko karto poenostaviti in skrajšati. Gozdne združbe oz. njihova rastišča je po tej metodi namreč potrebno združevati v večje enote, - kategorije - ki predstavljajo glede na izbrani kriterij vrednotenja homogene prostorske enote. Ker pa gozdove vrednotimo po dveh različnih merilih (varovalni in lesnoproizvodni pomen) razčlenimo posamezne kategorije v manjše zaokrožene konstantne in nedeljive skupine gozdnih združb, ki jih lahko uporabimo za obe vrsti vrednotenja. Nazoren prikaz take členitve je podan v priloženi razpredelnici ter ga bomo skušali v nadaljevanju pojasniti.

Gozdne združbe so za operativne namene po kriteriju varovalnosti razvrščene v 4 kategorije za razliko od originalne predloge, ki jih ima 7 oz. 8 (po dr. Koširju). Kljub temu smisel razvrstitve ni bistveno spremenjen, o čemer se je mogoče prepričati z neposredno primerjavo obeh lestvic.

Pri tem je bistvena le oblikovna sprememba (vrstni red gozdnih združb), ki je nastala z namenom, da se v okviru posameznih kategorij formirajo stalne, nespremenljive in zaključene skupine gozdnih združb (v legendi so uokvirjene in oštevilčene z zaporednimi številkami od 1 - 10) , ki predstavljajo nove, popolnoma homogene prostorske enote brez notranje razmejitve, primerne za prenos na tematske karte. Te enote formiramo (z združevanjem gozdnih združb po navedeni legendi in ustreznim oštevilčenjem) že na osnovnih kartah in jih nato (brez vmesnih meja) prenašamo na tematske karte. Smiselnost takšnega grupiranja je v dejstvu, da imamo pri sestavljanju tematskih kart namesto s 64 oz. 65 prostorskimi enotami (v republiškem merilu in v primeru, da nastopajo vse združbe) v tem primeru opravka le z največ 15 osnovnimi prostorskimi enotami (10 skupin ter 5 "prostih" gozdnih združb, ki ostajajo samostojne) , kar bistveno skrajšuje postopek izdelave tematskih kart, obenem pa onemogoča izpostavljanje podrobnih ekoloških informacij o gozdnem prostoru nestrokovni presoji in obravnavi , saj na ta način izdelava osnovne fitocenološke karte v tem merilu sploh ni potrebna.

K A R T A 1

GOZDOVI PO VAROVALNEM POMENU

(Oznaka združb po legendi Gozdovegetacijske
karte Slovenije)

I. Trajno varovalni gozdovi:

OP, GP, PS, CO, QO₂, OO, QO₄, Fs, Pm, RR, OS (1)

II. Gozdovi z vsestransko poudarjenim varovalnim značajem:

SO, LQ, TA, UA, OF, CF, CaF, APs, AsP, CP (2)

AnF₁, AnF₃, ArF, IF, AcF, OA (3)

MP₂, VP

III. Gozdovi s posebnim varovalnim obeležjem:

a) obrečni gozdovi: S, Ain (4)

F, A₉ (5)

b) gozdovi interferenčnih
klimatov:

AFp, NA (6)

AF

c) gozdovi na labilnih tleh:

DA, BA, LA (7)

LF₁, LF₃, LF₄, FdF, BF, DF, BP, MP₁ (8)

IV. Gozdovi stabilnih ekoloških kompleksov:

QC₁, SeF, OrF, QC₂, HF₂, AdF₂, QC₃, HF₃, EF₃, AdF₃, HF₄, EF₄, SF (9)

QC₄, QF, RC (10)

CaO, QC₅

K A R T A 1

GOZDOVI PO VAROVALNEM POMENU

(Oznaka združb po legendi Navodil za izdelavo
kart območnih načrtov oz.

POPISA GOZDOV)

I. Trajno varovalni gozdovi:

OP, GP, PSI, EP, CYO, QO, OFO, TO, FS, PM, RR, OXC (1)

II. Gozdovi z vsestransko poudarjenim varovalnim značajem:

ONQ, LAQ, TA, UA, OF, CF, CVF, AGP, AAP, ASP, CAP (2)

LNF, ANF, LXF, ARF, IF, ACF (3)

MP₂, VPI

III. Gozdovi s posebnim varovalnim obeležjem:

a) Obrečni gozdovi: S, SAP, AGI, AI (4)

AFR, CRF, AG1, AG2, AG3 (5)

b) Gozdovi interferenčnih klimatov:

AFp, NA, ASA, FA (6)

AF, CLA, LYA*

c) Gozdovi na labilnih tleh:

DA, BA, LA, OXA (7)

LF, FDF, BF, DF, SOP, BP, SP, HP, MP₁ (8)

LQC, LUQ

IV. Gozdovi stabilnih ekoloških kompleksov:

HQC, SEF, HF, ORF, EF, ADF, SF (9)

QF, QFL, RC, QU (10)

* Opomba: Skupino obravnavamo kot enotno združbo (gre za subasociacije iste združbe) zaradi enotnosti postopka

VI. VREDNOTENJE GOZDOV PO LESNOPROIZVODNEM POMENU - KARTA 2

Osnovna lestvica je tukaj - podobno kot v prejšnjem primeru - pravtako skrčena od osmih kategorij, ki so v originalu, le na 4 (glej legendo!), pri čemer združuje vsaka skupina po dve grupi originalne kategorizacije.

Osnovne zaključene skupine gozdnih združb so v tem primeru razporejene po posameznih kategorijah po drugačnem zaporedju kot pri prejšnji kategorizaciji, ustrezno specifičnim merilom vrednotenja (lesnoproizvodni pomen gozdov). V pogledu analize prikazanega gozdnega prostora tudi tukaj nastopa največ 15 različnih osnovnih prostorskih enot (enakih kot v prvem primeru), s čimer je omogočena sorazmerno hitra izdelava te tematske karte.

V priloženih legendah sta obe vrsti kategorizacije prilagojeni dvema možnima izhodiščema:

- nomenklaturi Gozdnovegetacijske karte Slovenije in
- nomenklaturi legende gozdnih združb POPISA GOZDOV (ki je obenem tudi legenda za sestavo Karte 1 v območnih načrtih).

Končno je v prilogi tudi originalna legenda gozdnih združb POPISA GOZDOV z dodatkom, kjer so v dveh kolonah za vse gozdne združbe opredeljene ustrezne vrednostne stopnje glede na njihov varovalni ali lesnoproizvodni pomen.

Čeprav opisani postopek vrednotenja temelji na vsebini Gozdnovegetacijske karte Slovenije, je nastalo med obema nomenklaturama nekaj manjših razhajanj, ki smo jih dolžni pojasniti. Razlika je v nekaterih kratkih gozdnih združbah:

- OF_r (v "Vrednotenju") = 00 (na karti Slovenije)
- LnF (" ") = AnF₁ (na karti Slovenije)
- AnF (" ") = AnF₃ (na karti Slovenije)

Dalje so v "Vrednotenju" ločeno obravnavani borovi gozdovi na diluvialnih ilovicah (ravninski acidofilni borovi gozdovi) z oznako MP_1 ter acidofilni borovi gozdovi, ki poraščajo strmejše pobočja in grebene na tleh s kamninsko podlago karbonskih skrilavcev in peščenjakov (acidofilni borovi gozdovi permokarbonskega gričevja) z oznako MP_2 . Konkretna razmejitev obeh vrst rastišč je prepuščena lastnemu poznavanju lokalnih rastiščnih razmer in vsakokratni ustrezni presoji.

GOZDOVI PO LESNOPROIZVODNEM POMENU

(Oznaka združb po legendi Gozdno-vegetacijske karte Slovenije)

I. Gozdovi na najboljših rastiščih:

DA, BA, LA	(7)
------------	-----

QC ₄ , QF, RC	(10)
--------------------------	------

AF, QC₅

II. Gozdovi na dobrih rastiščih:

AnF ₁ , AnF ₃ , ArF, IF, AcF, OA	(3)
--	-----

F, Ag	(5)
-------	-----

AFp, NA	(6)
---------	-----

LF ₁ , LF ₃ , LF ₄ , FdF, BF, DF, BP, MP ₁	(8)
--	-----

QC ₁ , SeF, OrF, QC ₂ , HF ₂ , AdF ₂ , QC ₃ , HF ₃ , EF ₃ , HF ₄ , EF ₄ , SF	(9)
---	-----

VP

III. Gozdovi na slabih rastiščih:

SO, LQ, TA, UA, OF, CF, CaF, APs, AsP, CP	(2)
---	-----

S, Ain	(4)
--------	-----

Ca0

IV. Gozdovi in grmovna vegetacija gozdnega drevja v ekstremnih rastiščnih razmerah:

OP, GP, Ps, CO, QO ₂ , OO, QO ₄ , Fs, Pm, RR, OS	(1)
--	-----

MP₂

K A R T A 2

GOZDOVI PO LESNOPROIZVODNEM POMENU
(Oznaka združb po legendi Navodil
za izdelavo kart območnih načrtov
oziroma POPISA GOZDOV)

I. Gozdovi na najboljših rastiščih:

DA, BA, LA, OXA	(7)
-----------------	-----

QF, QFL, RC, QU	(10)
-----------------	------

AF, CLA, LYA

II. Gozdovi na dobrih rastiščih:

LNF, ANF, LXF, ARF, IF, AcF	(3)
-----------------------------	-----

AFR, CRF, AG1, AG2, AG3	(5)
-------------------------	-----

AFP, NA, ASA, FA	(6)
------------------	-----

LF, FDF, BF, DF, SOP, BP, SP, HP, MP ₁	(8)
---	-----

HQC, SEF, HF, ORF, EF, ADF, SF	(9)
--------------------------------	-----

LQC, VPI

III. Gozdovi na slabih rastiščih:

ONQ, LAQ, TA, UA, OF, CF, CVF, AGP, AAP, ASP, CAP	(2)
---	-----

S, SAP, AGI, AI	(4)
-----------------	-----

LUQ

IV. Gozdovi in grmovna vegetacija gozdnega drevja v ekstremnih rastiščnih razmerah:

OP, GP, PSI, EP, CYO, QO, OFO, TO, FS, PM, RR, OXC	(1)
--	-----

MP₂

LEGENDA GOZDNIH ZDRUŽB S KATEGORIZACIJO PO VAROVALNEM IN LESNOPROIZVODNEM POMENU

G o z d n a z d r u ž b a	Šifra	Oznaka	K a t e g o r i j a	
		na kar- ti	po varo- val. pom.	po lesno- proizv. pom.
1	2	3	4	5
DOBOVJE				
. RC (Quercus robur-Carpinetum)	01 1	1/1	IV.	I.
. QU (Quercus robur-Ulmus)	01 2	1/2	IV.	I.
JELŠEVJE				
. AG1 (Carpinus elatae-Alnus glut.)	02 1	2/1	III.	II.
. AG2 (Carpinus elongatae-Alnus glut.)	02 2	2/2	III.	II.
. AG3 (Carpinus brizoides-Alnus glut.)	02 3	2/3	III.	II.
. AG4 (Alnus glutinosa-incanae)	02 4	2/4	III.	III.
. A1 (Alnus incanae)	02 5	2/5	III.	III.
TOPOLJE				
. SAP (Salix-Populus)	03 1	3/1	III.	III.
. S (Salix gr.)	03 2	3/2	III.	III.
GRADEN Z BELIM GABROM				
- na karbonatni podlagi				
. HQC (Quercus-Carpinetum v. Hacq.)	04 1	4/1	IV.	II.
- na nekarbonatni podlagi				
. LQC (Quercus-Carpinetum v. Luzula)	04 2	4/2	III.	II.
GRADNJAK				
- bazofilni				
. LAQ (Lathyrus-Quercetum)	05 1	5/1	II.	III.
. ONQ (Ornus-Quercetum petr.-pub.)	05 2	5/2	II.	III.
- acidofilni				
. LUQ (Luzula nem.-Quercetum)	06 1	6/1	III.	III.
BUKOVJE				
- predgorsko bukovje				
. SEF (Sesleria-Fagetum)	07 1	7/1	IV.	II.
. HF (Hacquetia-Fagetum)	07 2	7/2	IV.	II.
- gorsko bukovje				
. EF (Enneaphyllo-Fagetum)	08 1	8/1	IV.	II.
. ORF (Orvalia-Fagetum)	08 2	8/2	IV.	II.
. ANF (Anemone-Fagetum)	08 3	8/3	II.	II.

1	2	3	4	5
- visokogorsko bukovje				
. SF (Savensi-Fagetum)	09 1	9/1	IV.	II.
. ADF (Adenostylo-Fagetum)	09 2	9/2	IV.	II.
. LXF (Larici-Fagetum)	09 3	9/3	II.	II.
. LNF (Luzulo niveae-Fagetum)	09 4	9/4	II.	II.
- subalpsko bukovje				
. FS (Fagetum subalpinum)	10 1	10/1	I.	IV.
- termofilno bukovje				
. OF (Ostryo-Fagetum)	11 1	11/1	II.	III.
. CF (Carici albae-Fagetum)	11 2	11/2	II.	III.
. CVF (Calamagr.var.-Fagetum)	11 3	11/3	II.	III.
- bukovje na rendz.ali humokarb. tleh				
. ARF (Arunco-Fagetum)	12 1	12/1	II.	II.
. IF (Isopyro-Fagetum)	12 2	12/2	II.	II.
. ACF (Aceri-Fagetum)	12 3	12/3	II.	II.
- bukovje na pokarbonatnih (kisljih) tleh				
. QF (Querco-Fagetum)	13 1	13/1	IV.	I.
. QFL (Querco-Fagetum var.Luzula)	13 2	13/2	IV.	I.
- zmernoacidofilno bukovje				
. LF (Luzulo-Fagetum)	14 1	14/1	III.	II.
. FDF (Festuco drymeiae-Fagetum)	14 2	14/2	III.	II.
ACIDOFILNO BUKOVJE				
. BF (Blechno-Fagetum)	15 1	15/1	III.	II.
. DF (Deschampsio-Fagetum)	15 2	15/2	III.	II.
MEŠANI JELOVO-BUKOVI G OZDOVI				
- dinarski				
. AF (Abieti-Fagetum dinaricum)	16 1	16/1	III.	I.
- predalpsko-dinarski				
. AFP (Abieti-Fagetum praealp.-din.)	17 1	17/1	III.	II.
JELOVJE NA KARBONATNI PODLAGI				
- na skalovju				
. NA (Neckero-Abietetum)	18 1	18/1	III.	II.
. ASA (Asplenio-Abietetum)	18 2	18/2	III.	II.
. FA (Festuco-Abietetum)	18 3	18/3	III.	II.
- na pokarbonatnih tleh				
. CLA (Clemetido-Abietetum)	19 1	19/1	III.	I.
. LYA (Lycopodio-Abietetum)	19 2	19/2	III.	I.
JELOVJE NA NEKARBONATNI PODLAGI				
. LA (Luzulo-Abietetum)	20 1	20/1	III.	I.
. DA (Dryopterido-Abietetum)	20 2	20/2	III.	I.
. OXA (Oxalido-Abietetum)	20 3	20/3	III.	I.
. BA (Bazzanio-Abietetum)	20 4	20/4	III.	I.

1	2	3	4	5
SMREČJE NA KARBONATNI PODLAGI				
- na morenah, skalovju				
. ASP (Asplenio-Piceetum)	21 1	21/1	II.	III.
. CAP (Carici albae-Piceetum)	21 2	21/2	II.	III.
- subalpsko smrečje				
. AGP (Adenostylo glabrae-Pic.)	22 1	22/1	II.	III.
. AAP (Adenostylo alliariae-Pic.)	22 2	22/2	II.	III.
- na karbonatnih tleh				
. VPI (Cal.villosae-Piceetum)	22 3	22/3	II.	II.
SMREČJE NA NEKARBONATNI PODLAGI				
. SOP (Sorbo-Piceetum)	23 1	23/1	III.	II.
. BP (Bazzanio-Piceetum)	23 2	23/2	III.	II.
. SP (Sphagno-Piceetum)	23 3	23/3	III.	II.
. HP (Homogyno-Piceetum)	23 4	23/4	III.	II.
BOROVJE				
BOROVJE NA KARBONATIH				
. GP (Genisto-Pinetum)	24 1	24/1	I.	IV.
. PSI (Pinetum subillyricum)	24 2	24/2	I.	IV.
. OP (Orno-Pinetum)	24 3	24/3	I.	IV.
. EP (Erico-Pinetum)	24 4	24/4	I.	IV.
BOROVJE NA SILIKATU				
. MP (Vacc.myrt.-vitis idaea-Pinet.)	25 1	25/1	II., III.	II., IV.
MEŠANI LISTNATI GOZDOVI				
. TA (Tilio-Aceretum)	26 1	26/1	II.	III.
. UA (Ulmo-Aceretum)	26 2	26/2	II.	III.
. AFR (Aceri-Fraxinetum)	26 3	26/3	III.	II.
. CRF (Carici remotae-Frax.)	26 4	26/4	III.	II.
GRMIČAVI GOZDOVI ILIRSKIH LISTAVCEV				
. QO (Querco-Ostryetum)	27 1	27/1	I.	IV.
. OFO (Ostryo-Fraxinetum ornii)	27 2	27/2	I.	IV.
. CYO (Cytisanto-Ostryetum)	27 3	27/3	I.	IV.
. TO (Tilio-Ostryetum)	27 4	27/4	I.	IV.
RUŠJE (Z MACESNOM)				
. RR (Rhododend.-Rhodoth.)	28 1	28/1	I.	IV.
. PM (Pinetum mughi)	28 2	28/2	I.	IV.
. OXC (Oxyccoco-Sphag.)	28 3	28/3	I.	IV.

VII. VREDNOTENJE STANJA SESTOJEV PO GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTIH KARTA 3

Karta vsebuje 6 vrst informacij, ki so prikazane bodisi ploskovno, bodisi linijsko. Kot kartografska predloga se za njeno izdelavo uporablja topografska karta v M. 1 : 25.000 z vrisanim gozdnim robom kot ga prikazuje ista karta (original na kartografskem papirju) ter vrisano mejo oddelkov po gozdnogospodarskih načrtih. Nanjo nanašamo sledeče podatke iz gozdnogospodarskih načrtov:

1)

Najprej vrišemo varovalne gozdove bodisi neposredno iz gozdnogospodarskih kart (pri čemer jih skušamo ustrezno prostorsko opredeliti tudi v primeru, če ne zajemajo celih oddelkov), lahko pa tudi iz karte 4 območnih načrtov, tako da upoštevamo celoten sklop rastišč, opredeljen pod točko D)

TRAJNO VAROVALNI (glej Navodila za izdelavo kart območnih načrtov, Karta 4: Prikaz družbeno gospodarske namembnosti gozdov ter pregled poškodb).

Te gozdove prikazujemo na karti ploskovno.

2)

Prikaz gospodarske vrednosti gozdov je podan z zmnožkom LZ/ha x P/ha, izračunanem po oddelkih in prenešenim na karto; izkazuje se v 6 vrednostnih stopnjah. V POPISU GOZDOV so ti zmnožki izračunani v tabeli 73, lestvica pa je identična oni v Navodilih za izdelavo kart območnih načrtov, Karta 2: Prikaz gospodarske vrednosti in sestojnega stanja gozdov. Prikazovanje je ploskovno.

3)

Kot tretja pomembna prostorska prvina družbenega pomena se na tej karti prikazujejo gozdovi s posebnim namenom, opredeljeni v gozdnogospodarskih načrtih. Vnašanje na karto je bodisi neposredno iz gospodarskih kart ali pa iz Karte 4 območnih načrtov, kjer so ti gozdovi v celoti opredeljeni pod točko B) POSEBNI NAMEN (glej Navodila za izdelavo kart območnih načrtov, Karta 4: Prikaz družbeno gospodarske namembnosti gozdov ter pregled poškodb). Gozdove prikazujemo na karti s pomočjo barvne obrobe.

4)

Na isti karti opredeljujemo gozdove tudi po lastništvu (neposredno iz gozdnogospodarskih načrtov), pri čemer ločimo 3 skupine območij:

- a) gozdovi v pretežno družbeni lasti
(delež družbenih gozdov od 75-100%)
- b) gozdovi v pretežno zasebni lasti
(delež zasebnih gozdov od 75 - 100%)
- c) gozdovi v mešani lasti (izven prejšnjih dveh kategorij)

Prikazovanje teh kategorij je s pomočjo različnih barvnih obrob.

5)

Naslednjo pomembno gospodarsko informacijo predstavlja omrežje gozdnih prometnic, ki so na teh karti prikazane na enak način kot na Karti 3 območnih načrtov pod točko A) OZNAKA GOZDNIH PROMETNIC (glej Navodila za izdelavo kart območnih načrtov, Karta 3 : Prikaz spravila lesa). Z različnima barvama se ločeno prikazujeta produktivni (gozdni) del prometnic od neproduktivnega (izven gozda); ločijo se tudi prometnice z utrjenim cestnim ustrojem od onih z neutrjenim cestiščem.

6)

Pri sestavljanju te karte se kot posebno vprašanje pojavlja problem razmejitve med gozdnimi in negozdnimi površinami oz. njena interpretacija na gospodarskih kartah. V mnogih primerih - morda celo v večini - se namreč gozdni rob, prikazan v gospodarskih kartah (opredeljen je z zunanjo mejo oddelka) ne ujema z dejanskim stanjem v naravi oziroma s stanjem, prikazanim v najnovejših topografskih kartah in načrtih, kjer je razmejitev opravljena s pomočjo fotointerpretacije in je z redkimi izjemami (včasih so starejši sadovnjaki v stiku z gozdom prikazani kot gozdne površine) najverodostojnejša slika dejanskega stanja v prostoru. Nekatero gospodarske karte imajo meje oddelkov označene celo izven gozda sredi kmetijskega prostora, pri čemer je razmejitev med gozdom in negozdnimi površinami izredno generalizirana, neredko postavljena bolj kot rezultat posebnih interesov uporabnikov tega prostora kakor pa kot odraz spremenjenega dejanskega stanja v njem.

Take primere, kjer razmejitev odstopa bodisi na račun gozda ali v škodo kmetijskih površin opazamo posebno na območjih, kjer je bilo v zadnjih desetletjih opuščanje rabe kmetijskih zemljišč in njihovo zaraščanje z gozdno vegetacijo najmočnejše. Spremljanje teh razmeroma hitrih sprememb je po eni strani težavno, razen tega pa tak spontani način širjenja gozda ni vedno v skladu z gospodarskimi interesi stroke, saj je povečevanje gozdnih površin vezano tudi z določenimi družbenimi obveznostmi (večji posek kljub neustrezni sestojni strukturi ipd.).

Vprašanje zaraščajočih se kmetijskih površin ostaja danes v precejšnjem obsegu še nerešeno, saj glede njihove namembnosti zaenkrat ne poznamo nikakršnih enotnih, na republiški ravni dogovorjenih kriterijev in ukrepov. Zato se zdi smotrno, da se dejansko stanje prikaže vsaj v prostorskem obsegu, s čimer bo razsežnost in intenzivnost tega procesa najustrežneje ponazorjena. Na karti prikazujemo zaraščajoče površine kot prostor, ki je navzven, to je proti kmetijskim (in ostalim negozdnim) površinam omejen z gozdnim robom, kakršnega prikazuje topografska karta (M 1 : 25.000 ali 1 : 5.000), navznoter (proti gozdnemu prostoru) pa z zunanjo mejo oddelkov po gozdnogospodarskih načrtih in kartah. Na kartah, kjer tečejo meje oddelkov po dejanskem (oz. na karti prikazanem) gozdnem robu, tega prostora seveda ni.

Tako opredeljene zaraščajoče površine prikazujemo na karti ploskovno.

VIII. BARVNE LEGENDE ZA IZDELAVO KART

UVODNO POJASNILO K BARVNIM LEGENDAM ZA IZDELAVO KART

Predlagana barvna lestvica za izdelavo tematskih in končne (sintezne) karte je izdelana na osnovi (starejšega) kompleta barvnih svinčnikov znamke TOZ Aurocolor 819 s 24 vrstami barv.

V novejših kompletih, ki so trenutno v prodaji, so oznake barvnih svinčnikov spremenjene. Zato je potrebno interne legende temu ustrezno spremeniti tako, da se bodo osnovne barvne skupine vsaj približno ujemale s predlagano barvno lestvico.

Linijske označbe (obrobe) izvajamo s širšimi flomastri (npr. BOYCOLOR MAXI - TOZ) , ostale (gozdne prometnice) pa z ožjimi flomastri (ROTO-COLOR, BOYCOLOR ipd.), kar je razvidno tudi iz priloženih legend in vzorčnih kart.

K A R T A 1

GOZDOVI PO VAROVALNEM POMENU

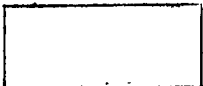

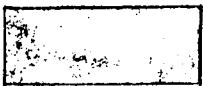
Barvna legenda za izdelavo tematskih kart)

Barva	št.b.	Naziv kategorije
	8	Trajno varovalni gozdovi
	7	Gozdovi z vsestransko poudarjenim varovalnim značajem
	18	Gozdovi s posebnim varovalnim obeležjem
	16	Gozdovi stabilnih ekoloških kompleksov

K A R T A 2

GOZDOVI PO LESNOPROIZVODNEM POMENU

(Barvna legenda za izdelavo tematskih
kart)

Barva	št.b.	N a z i v k a t e g o r i j e
	16	Gozdovi na najboljših rastiščih
	3	Gozdovi na dobrih rastiščih
	23	Gozdovi na slabih rastiščih
	24	Gozdovi in grmovna vegetacija gozdnega drevja v ekstremnih rastiščnih razmerah

K A R T A 3

VREDNOTENJE STANJA SESTOJEV PO GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTIH
(Barvna legenda za sestavo tematskih kart)

1) Trajno varovalni gozdovi po gozdnogospodarskih načrtih

Barva	št.b.	Naziv	Način prikaza
	9	Trajno varovalni gozdovi	ploskovno

Opomba: Po POPISU GOZDOV spadajo v to skupino naslednji gozdovi:

k a t e g o r i j a :	šifra:
- EKSTREMNA RASTIŠČA	41
- OBMOČJE HUDOURNIKOV	42
- NA ZGORNJI GOZDNI MEJI	43
- GOZDNI REZERVAT (V VAROVALNEM OBMOČJU)	44

Ti gozdovi so prikazani tudi na Karti 4 v območnih načrtih, vendar so tam obarvani ločeno po kategorijah.

2) Stanje gozdov, prikazano z zmnožki LZ/ha x P/ha ;
barvna lestvica je sledeča:

Barva	št.barve	A) Produkti LZ/ha x P/ha	Način kartnega prikaza
	8	1 - 500	ploskovno
	2	501 - 1000	ploskovno
	1	1001 - 1500	ploskovno
	3	1501 - 2000	ploskovno

Barva	št.barve	A)Produkti LZ/ha x P/ha	Način kartnega prikaza
	15	2001 - 5000	ploskovno
	16	nad 5000	ploskovno

Opomba: Barvna lestvica je identična kot v Karti 2 območnih načrtov.

3) Gozdovi s posebnim namenom

Na karti jih prikazujemo s pomočjo svetlozelene barvne obrobe (št.b = 3)
Po POPISU GOZDOV spadajo v to skupino sledeči gozdovi:

K a t e g o r i j a :	Šifra:
- ZAČASNO VAROVALNI	21
- NARODNI PARK	22
- KRAJINSKI PARK	23
- GOZDNI REZERVAT	24
- ZELENI PAS	25
- IZLETIŠČE	26
- ZA GOJITEV DIVJADI	27
- DRUGO	28

Ti gozdovi so prikazani tudi na Karti 4 območnih načrtov, vendar so tam obarvani ločeno po kategorijah.

4) Prikaz strukture po lastništvu

Stanje gozdov po lastništvu prikazujemo s pomočjo barvnih obrob s flomastri in sicer:

- a) Gozdovi v pretežno družbeni lasti
(75 - 100%) (vijolično)
- b) Gozdovi v pretežno zasebni lasti
(75 do 100%) (lila)
- c) Gozdovi v mešani lasti brez obrobe

5) Gozdne prometnice prikazujemo na tej karti na sledeč način:

- Gozdna cesta, ki poteka skozi gozd
(produktivna prometnica):

- utrjena (polno- rdeč flomaster)
- neutrjena (črtkano - rdeč flomaster)

- Gozdna cesta, ki poteka izven gozda
(neproduktivni del gozdne prometnice):

- utrjena (polno - zelen flomaster)
- neutrjena (črtkano - zelen flomaster)

Legenda je identična kot za Karto 3 območnih načrtov (točka A - OZNAKA GOZDNIH PROMETNIC).

6) Z gozdnim drevjem zaraščene površine, ki jih gozdnogospodarski načrti ne zajemajo, prikazujemo na sledeč način:

Barva	št.b.	Način prikaza
	1	ploskovno

Površina predstavlja prostor, ki se nahaja med gozdnim robom, prikazanim v topografski karti M 1 : 25.000 (kartografska interpretacija gozdov) ter zunanjo mejo oddelkov po gozdnogospodarskih načrtih (gozdnogospodarska interpretacija gozdov).

IX. POSTOPEK ZA IZDELAVO SINTEZE
VREDNOTENJA GOZDNEGA PROSTORA
PREDLOG PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA PROSTORA

1. IZDELA SE TRANSPARENT KARTE 3

- na njej je linijsko narisana celotna vsebina Karte 3, to je po shemi izdelave predloga poglavje B) - VREDNOTENJE STANJA SESTOJEV PO GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTIH, tu so zbrani sledeči podatki:

- 3/1 PREGLED ODSEKOV PO PRODUKTIH LZ/ha x P/ha
- 3/2 TRAJNO VAROVALNI GOZDOVI
- 3/3 GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM
- 3/4 GOZDNE PROMETNICE - ODPRTOST GOZDOV
- 3/5 LASTNIŠTVO
- 3/6 POVRŠINE PORASLE Z GOZDNIM DREVJEM, KI NISO ZAJETE Z GOZDNOGOSPODARSKIM NAČRTOM

2. NA TRANSPARENT SE VRIŠE DEL VSEBINE KARTE 1

- vrisovanje se izvede na ta način, da se s transparentom Karte 3 prekrije Karto 1 in se iz nje prerišo podatke:
- VREDNOTENJE GOZDOV PO VAROVALNEM POMENU

- 1/1 TRAJNO VAROVALNI GOZDOVI
celotno območje gozdov ovrednotenih s prednostno varovalno funkcijo

1/2 GOZDOVI Z VSESTRANSKO POUĐRAJENIM VAROVALNIM ZNAČAJEM
se vrišejo samo lokacije tistih rastišč, ki imajo v obravnavanem primeru izrazito poudarjene varovalne funkcije (glede na relief ali druge razloge).

1/3a GOZDOVI S POSEBNIM VAROVALNIM OBELEŽJEM

a - obrečni gozdovi:

se vrišejo samo lokacije tistih rastišč, ki imajo v obravnavanem primeru izrazito poudarjene varovalne funkcije (glede na varovanje obrežij vodotokov)

3. NA TRANSPARENT SE VRIŠE DEL VSEBINE KARTE 2

- vrisovanje se izvede na ta način, da se s transparentom Karte 3 na katerem je dodatno vrisana vsebina Karte 1 (po navodilu pod točko 2) prekrije Karto 2 in se iz nje prereše podatke:

- VREDNOTENJE GOZDOV PO LESNOPROIZVODNEM POMENU

2/1 GOZDOVI NA NAJBOLJŠIH RASTIŠČIH

celotno območje gozdov vrednotenih z najvišjo prednostno lesno proizvodno funkcijo.

2/2 GOZDOVI NA DOBRIH RASTIŠČIH

celotno območje gozdov ovrednotenih z visoko prednostno lesnoproizvodno funkcijo.

4. TRANSPARENT KARTE 3 Z VRISANO DELNO VSEBINO KARTE 1 (TOČKA 2) IN KARTE 2 (TOČKA 3) "SINTEZNI TRANSPARENT" SE KOPIRA NA OZALID

5. BARVANJE OZALIDNE KOPIJE (SINTEZNE KARTE)

PLOSKOVNI PRIKAZ:

Podatek	3/2	TRAJNO VAROVALNI GOZDOVI
Podatek	1/1	TRAJNO VAROVALNI GOZDOVI

GOZDOVI Z VSESTRANSKO POUĐARJENIM IN POSEBNIM
VAROVALNIM OBELEŽJEM

1/2 in 1/3 a - izrazito poudarjene varovalne funkcije

Informacija 1

- se pobarva :

št.barve 8

Podatek 3/1 -I. PREGLED ODDELKOV PO PRODUKTIH LZ/ha x P/ha
gozdovi z največjim produktom (nad 2000).

Podatek 2/1 GOZDOVI NA NAJBOLJŠIH RASTIŠČIH

Informacija 2

- se pobarva:

št.barve 16

Podatek 3/1 - II. PREGLED ODDELKOV PO PRODUKTIH LZ/ha x P/ha
gozdovi s srednjim produktom (1000 - 2000).

Podatek 2/2 GOZDOVI NA DOBRIH RASTIŠČIH

Informacija 3

- se pobarva:

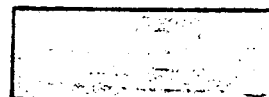
št.barve 4

Podatek 3/1 - III. PREGLED ODDELKOV PO PRODUKTIH LZ/ha x P/ha
gozdovi z majhnim produktom (do 1000).

Podatek 2/3 GOZDOVI NA SLABIH RASTIŠČIH

Informacija 4

- se pobarva:

št.barve 3

V primerih, ko prihaja do kombinacij podatkov različnih skupin "informacij" (npr.: podatek 3/1 -I. - produkt LZ/ha x P/ha večji od 2000; v kombinaciji s podatkom 2/3 - gozd na slabem rastišču), se dosledno upošteva varianta tistega podatka, ki omogoča razvrščanje v kvalitativno višjo informacijsko skupino (v navedenem primeru opredeljujemo kombinacijo podatka 3/1-I. in podatka 2/3 kot "informacijo 1").

Podatek 3/6 POVRŠINE PORASLE Z GOZDNIM DREVJEM, KI NISO
ZAJETE Z GOZDNOGOSPODARSKIM NAČRTOM (zaraščajoče
površine)

Informacija 5

- se pobarva

št. barve 1

PLOSKOVNI PRIKAZ OMEJEN Z BARVNO LINIJO:

Podatek 3/3 GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM

Podatek - PREDLOG GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM

Informacija 6

- se omeji z barvno linijo

Podatek 3/5 LASTNIŠTVO

Informacija 7

- se omeji z barvno linijo

- DRUŽBENI GOZDOVI več kot 3/4

- ZASEBNI GOZDOVI več kot 3/4

- MEŠANO LASTNIŠTVO (ostalo- linijsko neomejeno)

LINIJSKI PRIKAZ

Podatek 3/4 GOZDNE PROMETNICE

Informacija 8

- se prikaže le za gozdne ceste

ki potekajo skozi gozd:

utrjena

neutrjena

ki potekajo izven gozda:

utrjena

neutrjena

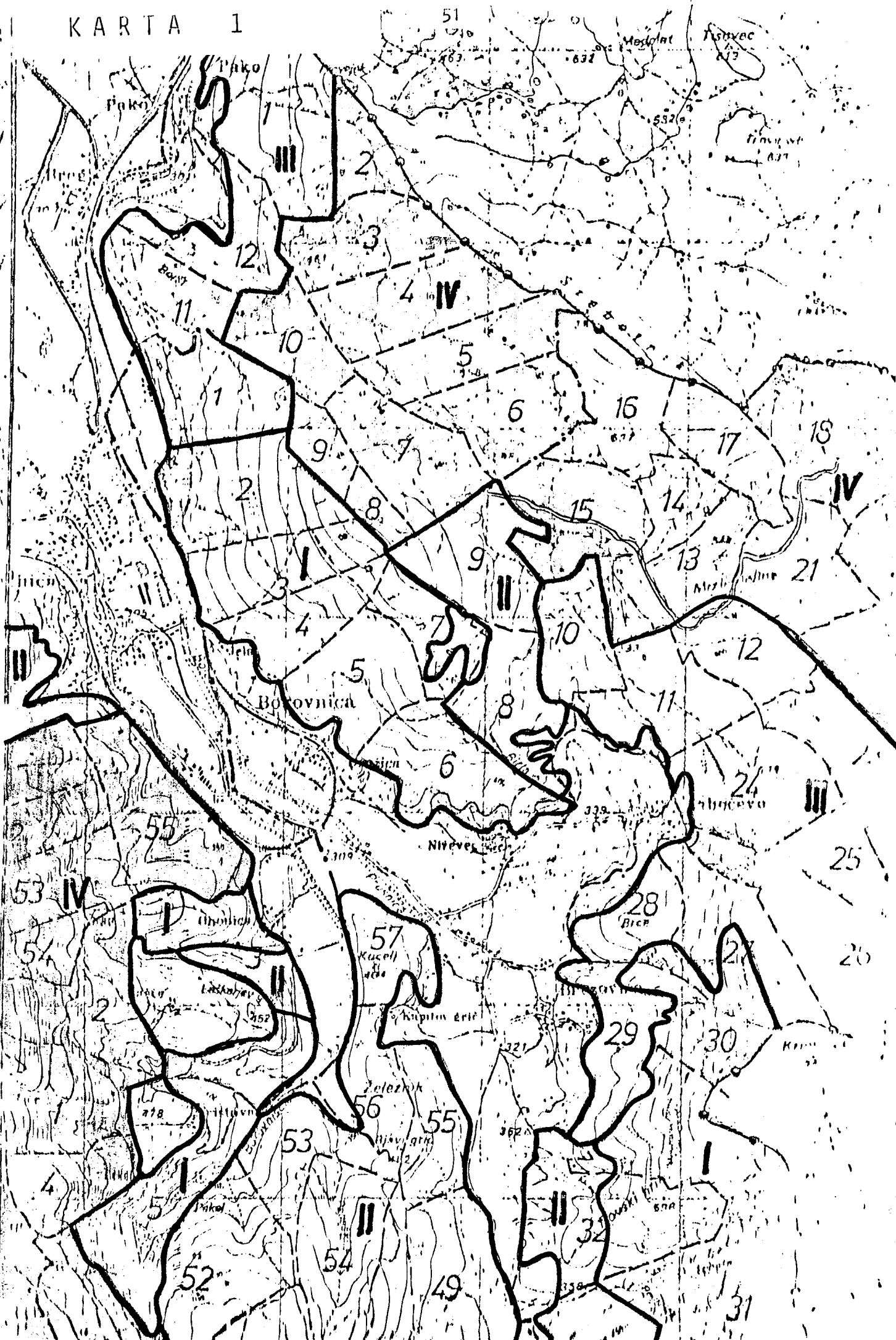

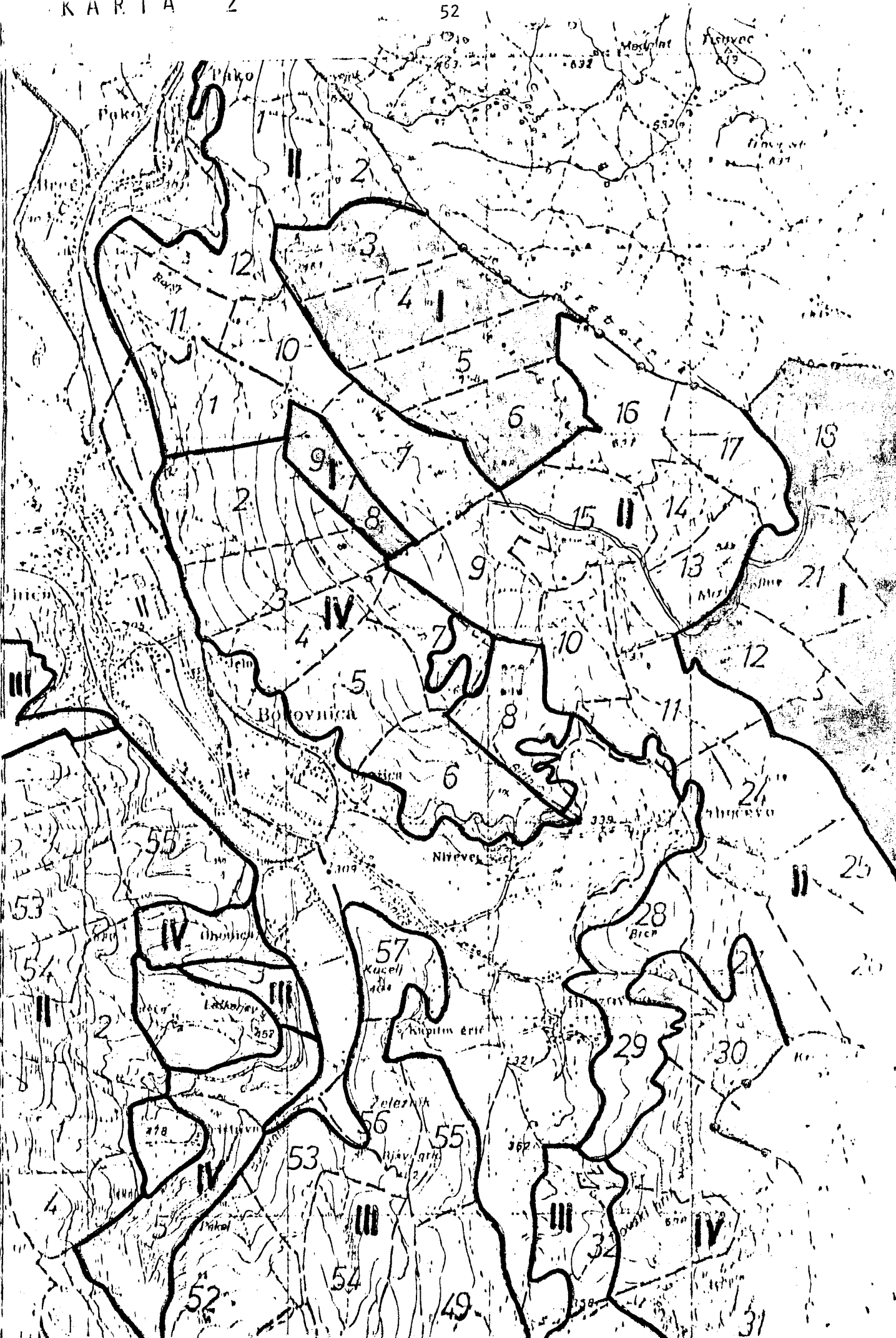
X. VZORCI KART ZA IZDELAVO SINTEZE VREDNOTENJA GOZDNEGA
PROSTORA - PREDLOG PLANSKE OPREDELITVE GOZDNEGA PROSTORA

M 1 : 25.000

/Vsebina vzorcev kart je v glavnem namensko prilagojena!/
)

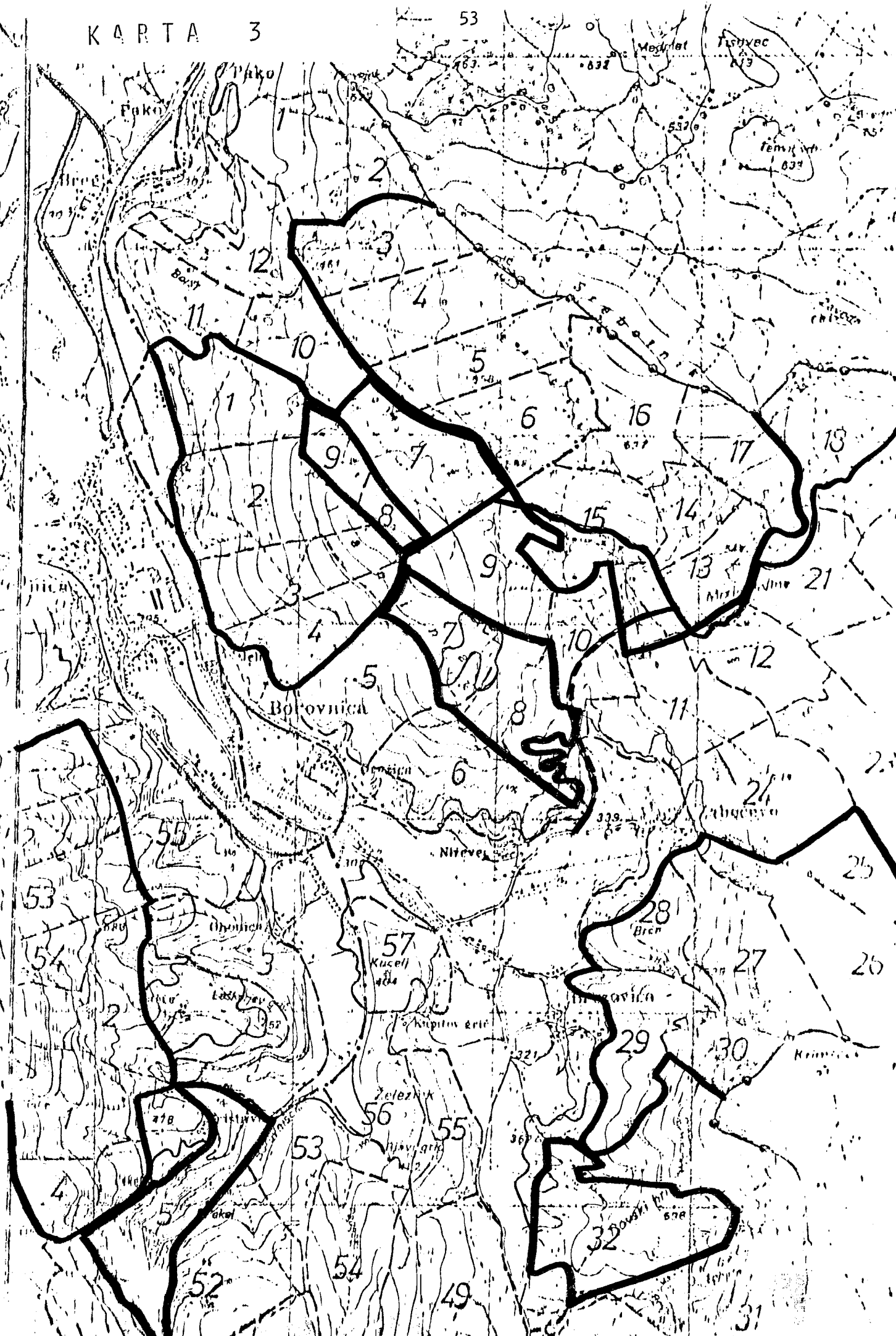
KARTA I

KARTA 3

53

TRANSPARENT

54

